

DOMOLJUB

ŠTEV. 13. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42

V LJUBLJANI, DNE 27. MARCA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Novi slovenski škof, pozdravljen!

Preteklo nedeljo je došla v Ljubljano vest, da je sv. oče imenoval za ljubljanskega pomožnega škofa gospoda vseučiliškega profesorja dr. Gregorija Rožmana in sicer s pravico nasledstva.

Prav dobro vemo, da i ljudstvo kakor tudi duhovščina ljubljanske škofije sprejema to novico iz večnega Rima z nedeljeno radostjo, z iskrenim veseljem. In sicer zlasti iz dveh vzrokov.

Prvi je ta. Imamo že več kot trideset let višjega dušnega pastirja, ki je v vsakem oziru apostol Slovencev, ki je preobrazil med nami versko življenje, ki je vedno stal in stoji brez oklevanja in brez strahu v najhujših stiskah na strani svojega ljudstva, škofa, ki bo v dolgi vrsti vseh ljubljanskih škofov zavzemal eno najodličnejših mest. In najgloblja skrb vsega slovenskega ljudstva je, da nam Bog ohrani tega škofa, ki je za vse nas v vsakem oziru neprecenljiv zaklad, prav do skrajnih mej človeškega življenja. Zato pa je skrb in skoro dolžnost slovenskega ljudstva, da se hrani in varčuje z njegovimi telesnimi močmi, katere naš višji duhovni pastir v svoji veliki apostolski gorečnosti, v svoji neizčrpnosti in vstrajni vnemi premočokrat baš sam izrablja prav do zadnje meje. Vsi vidimo in se čudimo jekleni vztrajnosti in železni moči našega prevzvišenega škofa in vprav zato, ker bi radi, da bi ta izredna krepkost trajala čim dalje, smo se vzradostili, da je bil imenovan za ljubljansko škofijo pomožni škof, ki bo najbolj mogel z lastnim delom čuvati dragocene moči našega prevzvišenega nadpastirja.

In drugi vzrok naše radosti je oseba novega pomožnega škofa samega. Šele po vojski je prišel med nas »kranjske« in tudi »štajerske« Slovence, pa ga že povsod poznajo. Nešteto duhovnih vaj zlasti za mladino, ob katerih je imel veliko priliko priti v ožji stik s tolikimi našimi fanti in duhovniki in še drugimi, je naredilo, da se je ob njegovem imenovanju docela izpolnil latinski pregovor: ljudski glas — božji glas. Njegova sočna in pristrčna beseda na prižnici, njegova ljubezniva in pridobivajoča ponaša v osebnem občevanju, njegova lu-

bezen do mladine — vse to so poteze, da je postal novi pomožni škof v tem desetletju najbolj zaželen voditelj duhovnih vaj, moder svetovalec mladine in iskren tovariš pri vseh svojih sobratih v obeh škofijah. Zlasti pa bodo veseli Orli njegovega imenovanja, saj je bil skoro celo desetletje in je še danes v vodstvu orlovske organizacije, kjer je zlasti vodil vzgojno delo or-

lovske mladine, za katero je spisal celo poseben molitvenik.

Kar se tiče osebnih podatkov novega pomožnega škofa, posnemamo iz »Slovenskega lista« naslednje:

Dr. Gregor Rožman je bil rojen dne 9. marca l. 1883. v Šmihelu pri Pliberku, pohajal celovško gimnazijo od l. 1896. do 1904., katero je dovršil kot gojenec »Marijnšča« z odliko. Od l. 1904. do 1908. je dovršil bogoslovne študije v celovškem bogoslovju, v duhovnika je bil posvečen l. 1907. Tedanji študijski inšpektor dr. Somer in profesor dr. Cigoj sta ga stavila med prve gojence semenišča tiste dobe

sploh. Škof Kahn ga je nastavil l. 1908. v Borovlje za kaplana; Borovlje so veljale od nekdanj kot zelo kočljiva postojanka za slov. duhovnika. Toda kaplan Rožman se je prikupil ljudem: star možakar v Borovljah mu je dejal nekoč na cesti: Vi ne boste dolgo tu, Vi boste postali škof.

Škof Kahn je poslal mladega nadebudnega kaplana l. 1909. na Dunaj v Avguštinje, čeprav je Rožman izjavil, da bo raje ostal v Borovljah in v pastirstvu sploh. Pri odhodu je čestitljiv slovenski kanonik dr. Somer, ki je veljal kot najbrihtnejši izmed vseh kanonikov, v Celovcu napisal Rožmanu v Zihpoljah kot bodočemu škofu.

Na Dunaju je dr. Rožman dovršil v dveh in pol letih (l. 1912.) skušnje, večinoma z odliko in ko je zapustil Dunaj, je izjavil eden izmed profesorjev: škoda bi bilo, če bi se dr. Rožman ne mogel posvetiti popolnoma znanosti. Božja Previdnost je vodila svojega izvoljenca po raznih panogah cerkvenega življenja. Imenovan je bil l. 1912. za vzgojnega prefekta v Marijnšči v Celovcu. Mladina ga je oboževala; bil je med njo kakor »veliki angel«, kakor ga je nekdo imenoval.

L. 1913. je bil imenovan za docenta cerkvenega prava na bogoslovnem učilišču v Celovcu in l. 1914. za rednega profesorja moralke in cerkvenega prava. Mladi profesor je bil silno obložen z delom, poleg 13 ur rednega pouka je bil še špirtual in podravatelj v bogoslovju, ki je bilo prenešeno za časa vojne v Tancenbergo.

Njegovo delo v semenišču je najboljšje označeno, če omenimo utise bogoslovcev, ki so znani kot kritični duhovi.

Slovenski in nemški bogoslovci (tedaj med vojno so bile narodnostne razmere zelo napete) so Rožmana najbolj vzljubili, navadna verska konferenca dr. Rožmana je bila vsem ljubša, kot vsi govori kakih čeprav izjemoma tujih došlih govornikov, čeprav so Rožmana dnevno poslušali. V njegovo družbo so silili vsi in

med oddihom je hotel vsak biti v njegovi bližini.

Poleg dvojnega posla v bogoslovnem semenišču je dr. Rožman opravljal veliko pastirskega dela po slovi delu Koroške. Pridige, duhovne vaje, misijone je imel kar po vrsti, tako da je izjavil dekan Benetek: Rožman ima celo Podjuno za seboj. Kako je vse to opravljal, je njegova in božja tajnost.

Ko je v l. 1918. do 1919. škof Heftler imenoval vsled političnih dogodkov prošta Randla in Dobrlivca za generalnega vikarja slovenskega dela, mu je podelil dr. Rožmana za kancelerja.

L. 1920. po nesrečnem izidu plebiscita je bil dr. Rožman pozvan od bogoslovne fakultete v Ljubljani kot hon. profesor za cerkveno pravo. Na poti v Ljubljano je dočel katastrofo: zgubil je dobesedno vso prtljago na železnici. Brez prave službe, brez primerne plače, malo poznan: tako je prišel v Ljubljano. Začeti je moral takorekoč kariero znova. L. 1920. je dr. Rožman imel šmarnice v ljubljanski stolnici: zaslovel je takoj kot cerkveni govornik in več lajkov je reklo po teh pridigah: dr. Rožman bo naš bodoči škof.

L. 1920. je bil imenovan za docenta in l. 1924. za izrednega profesorja cerkvenega prava.

Poleg nranstvenega dela, ki je itak pogoj in bistven del profesorja, je dr. Rožman praktično uporabljal svoje zmožnosti in svoje znanje. L. 1922. je bil imenovan po smrti prof. dr. Janežiča za predsednika cerkvenega sodišča in l. 1927. za konzistorialnega svetnika.

Novice iz Beograda.

Seja vlade pod predsedstvom kralja

V dvoru se je 21. marca vršila seja vlade pod predsedstvom kralja. Imela je namen, da vlada Nj. Vel. kralju predloži svoj program. Ministri so na podlagi proračunskih ugotovitev poročali, katera dela nameravajo v letošnjem letu izvršiti.

Ministrski svet je tudi odobril kredite za nakup semen za pomladansko setev. Sklenilo se je ustanoviti kmetijsko banko s temeljno glavnico 300 milijonov Din, ki se lahko zviša na 1 milijardo. Ta banka ima namen dajati kmetijstvu cenena posojila. — Ta dan je podpisal kralj zakon o šeriatskih sodiščih in sodnikih ter zakon o državnih pravdnikih.

Proti korupciji.

Novi kazenski zakon z dne 27. januarja 1923 stopi v veljavo šele dne 1. januarja 1930. H kazenskemu zakonu spada tudi zakon proti korupciji ali kakor se na novo imenuje: zakon o pobijanju zlorab v uradni dolžnosti. Ker pa je poslednji za odprav-

Dajte mas'o, Vam dam posnemalnik!

Pišite na upravo Domoljuba pod značko "Maslo za posnemalnik" št. 2951 in priložite 2 Din znamko za odgovor.

Ijenje naših razmer nujno potreben, bo stopil v kratkem v veljavo. Te dni je načrt zakona proti korupciji preročeval Vrhovni zakonodajni svet. Z zaporom in visokimi denarnimi globami bo kaznovano vsako podkupovanje, zamočanje pri vršitvi javne službe, zlorabljanje države v osebne namene, neresnično sestavljanje ali potrjevanje protokolov ali dokumentov, kršitev uradne tajnosti itd. Osebe, ki so bile prisiljene, da so dale državnim uslužbenecem nagrado za izpolnitev ali pravočasno izvršitev zakonske dolžnosti, pa bo sodišče lahko popolnoma oprostilo, ako bodo same prijavile dotična dejstva sodišču. Ne samo vse državne in samoupravne oblasti, ampak tudi vsi denarni zavodi in vsa podjetja država in privatna, bodo morala dati na zahtevo preiskovalnega sodnika, ki bo zasledoval krivca, v svrhu ugotovitve krivde vse svoje knjige in spise na razpolago. Ako bo zasledovani obsojeni in bi ne mogli povrniti škode, bodo morali to storiti njegovi nasledniki. Ako kdo od državnih nameštencev razsipno živi in nakupuje premičnine in nepremičnine nesorazmerno dohodkom, bo moral dokazati, odkod ima denarna sredstva.

Nov zemljiški davek.

O tem davku bomo še pisali. Za danes naj samo splošno poudarimo, da bo za male posestnike zemljiški davek v bodoče nižji, za srednje bo ostal isti, za veleposestnike pa bo nekoliko višji.

Za ureditev praznikov.

Jugoslovanski škojfe z dr. Bauerjem na čelu so obiskali razne ministre in predsednika vlade gen. Živkoviča. Izročili so jim spomenico k zakonu o praznikih.

Les iz državnih gozdov za male žage.

Dosedaj se male žage niso mogle udeleževati licitacij iz državnih gozdov radi premajhnega kapitala, ker so jih v tem pogledu lahko izpodrinile velike žage s pomočjo velikega kapitala. Sedaj se je odredilo, da dobijo male žage les z državnih gozdov brez licitacije.

Delovni program vlade.

Pod kraljevim predsedstvom se je vršila 21. marca v dvoru seja vlade. Posamezni ministri so razvijali v glavnem sledeč program:

Notranje ministrstvo je postavilo kot glavno nabelo izločitev strankarstva iz notranje politike, izbero osebja, korenito zakonitost ter uvedbo uprave, ki bo jamstvo za mir in osebno varnost v državi. V ta namen bo izdalo notranje ministrstvo: 1. Zakon o ustroju notranje uprave, ki bo določil tudi delokrog oblasti, položaj in nazive upravnega osebja, povišanje nagrad osebju, kakor velja to za sodno stroko, disciplinarni postopek itd. 2. Zakon o policiji po

potrebah ljudstva in časa. Ta zakon bo izenačil vse obstoječe policijske zakone.

Pravosodno ministrstvo bo izdalo te-le zakone: 1. Zakon o ministrski odgovornosti kot sestavni del zakona o vrhovni državni upravi. 2. Pravilnik o državnih sodiščih. 3. Zakon o vrhovni državni upravi. Znižanje števila ministrstev. Ta zakon bo izhodna točka za preobnovo državne uprave. 4. Preobnova uradniškega zakona. 5. Zakon o civilno sodnem postopku. 6. Konkurni red. 7. Zakon o zaščiti kreditnih odnošajev. 8. Trgovinski zakon. 9. Zakon o pomorskem pravu. 10. Zemljiško-knjižni zakon za vso državo.

Prosvetno ministrstvo bo izdalo zakon o ureditvi prosvetnega ministrstva, o glavnem prosvetnem svetu, o ljudskih, srednjih šolah, o vseučiliščih, učnih knjigah, o učiteljskih, gledaliških, umetniških šolah, o muzejih, o zaščiti avtorskih pravic, o knjižnicah in o ustanovah prosvetnega ministrstva.

Ministrstvo za vere bo izdalo zakon o ureditvi pravoslavne cerkve in njeni ustavi. Sklenilo bo pogodbo z Vatikanom, izdalo zakon o muslimanski verski zajednici in židovski cerkveni organizaciji.

Zdravstveno ministrstvo bo izdalo vsto zakonov o zatiranju boleznih in o zaščiti ljudskega zdravja.

Finančno ministrstvo bo izdalo zakone, katerih glavni nameni so: izboljšanje denarne politike, državnega kredita in carinskega postopka. Izvršene so vse priprave za zakon o ustalitvi dinarja, ki bo izdalan v sporazumu v Narodno banko na podlagi sedanega dinarskega kurza. Carinska politika se bo postavila na nove temelje. Pregledali se bodo carinski tarife v mejah trgovinskih pogodb. Osnovno izvajanje programa in politike finančnega ministrstva je razumno varčevanje.

Zunanje ministrstvo bo vodilo mirovno politiko. Diplomatska služba se bo preosnovala in je tozadeven zakon že pripravljen. Zunanje ministrstvo bo delalo na zaščiti naših narodnih pravic v inozemstvu.

Prometno ministrstvo bo izvršilo pregled tarifov glede na kakovost blaga na podlagi dobjenih podatkov z ozirom na pravilno izkoriščanje delovnih sil in materiala. Po finančnih možnostih se bodo gradile nove železnice.

Gozdarsko-rudarsko ministrstvo bo izdalo gozdni zakon. Ministrstvo za agrarno reformo bo izvedlo svoja dela do konca.

Vladni program je v splošnem izdelan v duhu načel kraljevega manifesta.

NAZVANILA.

n Prosvetno društvo v Borovnici uprizeri dne 1. aprila igro »Črnošolec« ob 3 popoldne. n Na Planinski gori je obilnejši roman i shod velikonočni ponedeljek ob desetih.

Priporoča se PRVI SLOVENSKI ZAVOD

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste! — Podružnice: v CELJU, Breg št. 33 — ZAGREB, Hlačelova ulica 12 — SARAJEVO, Korošičeva ulica 15 in v SPLITU, Ulica XI. uka.

Z nalo umetno

moštovo cescno „Mestin“

si lahko vsako s malimi stroji naboravi izredno obilno in zdravo dobnost pijače. Cena 1 steklenici za 120 litrov Din 100, po pošti Din 120. Boli se samo v druzgih A. Kana siveva Ljubljana in druzgih Wolfman anal. M. Kana. Marijina, trzupca 2 B.

„Slovenec“

svojim naročnikom za Veliko noč

Dnevnik »Slovenec« je razpisal za svoje naročnike 32.780 dinarjev v obliki velikonočnih nagrad. Načrt za razdelitev teh nagrad je sledeči:

»Slovenec« bo podaril

tri darila

in sicer

prvo v znesku 6000 Din
drugo v znesku 4000 Din
tretje v znesku 2000 Din

po enemu izmed sledečih javnih namenov:

1. Sklad za našo univerzo.
2. Za slovenske slepce.
3. Slovenski misijoni na Kitajskem.
4. Glavna hiralnica v ljubljanski in maribor. oblasti.
5. Orlovski stadion.
6. Društvo »Zoo« v Ljubljani.

Kdo izmed teh dobi gori navedena darila in katero izmed daril dobi, bodo določili naročniki »Slovenca« z glasovanjem.

Glasovanje se prične 1. aprila in se zaključí 1. junija 1929 ob 6 zvečer.

Za vse tiste, ki se bodo udeležili glasovanja, razpisuje »Slovenec«

33

krasnih nagrad

Prva nagrada je

šestelektronski radijski aparat

znamke Radione. Mišljen je aparat z žarnicami vred, dvojna antena, ena za normalne, druga za kratke valove, univerzalni anodni aparat Radione za priključitev na električno omrežje ter najfinejši angleški zvočnik Amplion RS 2. Tako opremljen radio je najsijajnejši, kar jih premore radijska tehnika. Kompleten aparat v našeti opremi stane v prodajalni naše odjajne postaje, ki ga bo dobavila, 16.280 Din.

Druga nagrada je

kompletna oprava za spalnico

v najmodernejši izdelavi od znane lesne tvrdke »Javor« v Lc gatcu. Vrednost 10.000 Din.

Tretja nagrada je

najfinejši šivalni stroj

tvrdke Ludvik Baraga v Ljubljani, Šelenburgova ulica, ali pa

najmodernejši trier

za čiščenje žita, znamke Heid, od Gospodarske zveze v Ljubljani. Vrednost 3500 Din.

In končno

30 nagrad

ki obstoje v celoletni naročnini »Doma in sveta« ali najnovejšega krasnega mesečnika »Ilustracija« po izbiri.

★

Kdo ima pravico do glasovanja?

Pravico do glasovanja in s tem pravico do žrebanja za bogate »Slovenčeve« nagrade, kojih vrednost dosega vsoto 32.870 Din, ima prav vsakdo, le naročnik dnevnika »Slovenec« mora biti. In sicer

dosedanji naročniki »Slovenca« se morejo udeležiti glasovanja, če bodo na dan žrebanja, t. j. 2. junija letos imeli plačano naročnino vsaj še za mesec junij. Za vsak mesec plačane naročnine od 1. januarja do 30. junija t. l. imajo po 50 glasov, za vsak nadaljnji mesec po 100 glasov. Tako more dobiti vsak dosedanji naročnik 900 glasov.

Novi naročniki imajo pravico do glasovanja, če so plačali naročnino vsaj za tri mesece. Za vsak mesec plačane naročnine imajo 100 glasov, tako da morejo imeti najmanj 300 glasov, največ pa 900 glasov. Novi naročniki, ki bodo poravnali tromesečno naročnino vsaj do 15. aprila, dobijo brezplačno ponatis dotedaj izišlega romana »Na pomoč«, ki sedaj izhaja v »Slovincu«, da bodo mogli z branjem nadaljevati.

Kako se glasuje?

1. Glasuje se lahko po glasovnici, ki bo po 1. aprilu večkrat natisnjena v »Slovincu«, »Domoljubu« in »Slovenskem gospodarju«. Glasovnica se izreže, napiše se nanjo, za koga kdo glasuje, natančen podpis naročnika, prilepi se znamka za 50 par ter odda na pošto. Glasovati je pa mogoče tudi po navadni dopisnici ali v pismu.

2. Vsakdo lahko glasuje za več namenov, pri čemer število pripadajočih mu glasov razdeli po lastnem preudarku na različne določene namene.

3. Uspehi glasovanja se bodo s 1. majem začeli dnevno objavljati v »Slovincu«.

4. Žrebanje se bo vršilo pred tričlansko komisijo v nedeljo dne 2. junija 1929, tako da prvi izžrebanec dobi prvo nagrado, drugi drugo itd., dokler niso izžrpane vse nagrade.

Kaj sedaj?

Ako si že naročnik dnev. »Slovenec«, poskrbi, da pravočasno poravnáš naročnino ter čimprej oddaš svojo glasovnico.

Ako pa še nisi naročen na ta najboljši slovenski dnevnik, sporoči svoj naslov po dopisnici Upravi »Slovenca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, ter pripiši: »Glasujem za Ker sem nov naročnik, prosim, da mi takoj pošljete položnico.« Po položnici nakaži potem vsaj trimesečno naročnino v znesku 75 Din. S tem si izpolnil vse pogoje za žrebanje ter lahko v prijetnem upanju na dragoceno nagrado pričakuješ izida žrebanja, ki bo objavljeno 4. junija 1929.

KAJ JE NOVEGA

Vesele velikonočne praznike

želi vsem bralcem in naročnikom

Domoljub!

d Novice v slikah št. 4 za april so prijožena današnji številki.

d Na župnijo St. Lenart nad Škofjo Loko je bil 21. marca umeščen ondodni župni upravitelj g. Janko Mevželj.

d Sarajevski nadškof dr. Šarič je resno obolel in se odide zdraviti v inženstvo. Dobro poučene osebe v Belgradu trdijo, da dobi tudi nadškof dr. Šarič vsled obsežnosti škofije — pomočnega škola.

d Iz belgrajskega kraljevskega dvora. V poletju bo Nj. Vel. kralj Aleksander s svojo družino zopet bival v Suvoboru na Bledu. Pred odhodom na Gorenjsko bo tičela vsa kraljeva obitelj delj časa v Zagrebu. V Zagreb, kakor tudi na Blede, bo spremljalo kralja večje število kraljeve garde z godbo.

d Ljubljanski občinski svet. 22. marca se je vršila redna seja ljubljanskega občinskega sveta. Izvolil se je reorganizacijski odsek z načelnikom dr. Rožičem in namestnikom dr. Bohinjcem. Proračunska razprava je bila odgojena, ker so želeli nekateri občinski svetniki natančnejšega vpogleda v sestavo mestnega proračuna in proračuna mestnih podjetij. Pač pa se je vrtila daljša razprava o stanovanjski zaščiti. Na koncu je glasovalo za podaljšanje stanovanjske zaščite 31 obč. svetnikov, proti pa 15. Za predlog, da smejo hišni gospodarji povišati cene stanovanjem samo do gotove mere, ne pa po mili volji, je glasovalo 42, proti pa 4 občinski svetniki.

d Stolnemu proštu Andreju Kalanu je umrl njegov brat Martin Kalan. Pokopali so ga v Ljubljani 25. marca. — Naj v miru počival!

d Za državne uradnike. Uradniki, ki bi hoteli potovati na proslavo 50 letnice papeževega mašništva v Rim, dobijo dopust od 10. do 25. maja.

d Jesenice so postale mesto. S kraljevim ukazom od 20. marca 1929 so bile Jesenice proglašene za mesto. Njih o'kolih obsega dosedanj trg Jesenice in vasi Sava in Plavž. Najnovejšim meščanom iskreno čestitamo!

d 700 nemških izletnikov pride v aprilu v Jugoslavijo. Pripeljali se bodo iz Münchena na dvesto avtomobilih v sledeči smeri: Celovec, Ljubljana, Crkvenica, Senj, Plitvice, Split, Dubrovnik, Mostar, Sarajevo in nato preko Reke in Abacije nazaj v Nemčijo.

d Sloveija ima največ gozdov v naši državi. Po odstotkih namreč. Vrsta je sle-

deča: Sloveija 40 odst., Bosna s Hercegovino 34 odst., Hrvatska s Slavonijo 32 odstotkov, Srbija 14 odst., Dalmacija s Črn ogoro 10 odst., Vojvodina pa 3 odstotke celotne površine. Celotno je v vsej Jugoslaviji le 21 odstotkov sveta, obračunega z gozdovi.

d Oblasni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani je izdal prvi zvezek svoje knjižnice, ki obravnava prvo pomoč proti raznim boleznim. Stane samo 3 Din. Naslednji zvezek bo obsegal zdravilno rastline. Knjižnice take vsebine izobno služijo svojemu namenu in so potrebne vsaki slovenski hiši in družini.

d Koliko »ga« prenesejo Ljubljančani. V letu 1928. so Ljubljančani popili: vina 2.659.969 l, piva 1.141.427 l, žganja 73.284 litrov. V mestu so lani zaklali 9.426 govedi, 18.111 telet, 1768 ovac, 2531 jagajet in koz ter 25.887 prašičev. Mestni želedec je poleg tega prebavil 33.757 kg raznih rib, 1.936.708 kg svežega sadja, 122.194 kg suhega sadja in 431.311 kg južnega sadja. — Moke so lani Ljubljančani porabili 7.873.649 kg, riza 560.148 kg, čokolade 130.088 kg, svinjske masti 786.776 kg, mila pa nad pol milijona kilogramov. — Eo zel!

d Poštena dekleta, čužel Subotiska policija je te dni zaprila več oseb, ki so se pečale s trgovino z dekleti. Tatica Marija Rudič, ki je bila ovađena radi dvajsetih tatvin, je pri zasljanju izpovedala mnogo zanimivosti o trgovini z dekleti, ki se je razpasla v mestnih zavetiščih v Subotici. Izpovedala je, da so uslužbenci teh zavodov izvabljali dekleta k sebi in jih spravljali v družbo z mladimi moškimi. Policija je radi tega pričela te zavode nadzorovati in uspeh nadzovanja je bil, da so vse te zavode zaprli, njihove uslužbenke pa zaprli. Dve ženski sta priznali, da sta prodajali mlada dekleta bogatejšim gospodom, za kar je vedel tudi mestni nadzornik teh hiš, ki je tudi sam negotvarjal uslužbenke k tej sramotni kmetiji. Že štiri leta jim je zadržal plačo, pač pa jim obljubljal lepe nagrade, če mu preskrbijo mlada dekleta za moške. V slučaju, da bi ga ovadile, jim je grozil z odpustom. Nadzornika so zaprli in ga je državno pravdnštvo obtožilo poneverbe in trgovine z dekleti.

d Kdor ima orožje in ga še ni javil pristojni oblasti, naj to takoj stori, da se izogne ostri kazni.

d Vode naraščajo v Sloveniji doslej le polagoma, v Vojvodini pa je Sava pri Mitrovici prestopila bregove in napravila ogromno škodo.

d Za sedem milijard dinarjev se poije v Jugoslaviji alkoholnih piiač.

d Vsem, ki se hočete udeležiti binškošnega romanja na Trsat! O binškošnih, t. j. v dneih od 18. do 20. maja t. l., priredi zopet Sveta vojska romanje na Trsat, katera se lahko udeleži vsakdo. Podrobna pojasnila so dobili vsi gg. duhovniki. Kdor

se želi tega priljubljeeega romanja udeležiti, naj javi svoj naslov Sveti vojski v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Takoj bo dobil pojasnilo, da se lahko kmalu odloči.

d Starokatoliški škof Kalodjera, bivši splitski kanonik rimskokatoliške cerkve, je moral zapustiti svoje mesto, ker ga je odstavil zbor starokatoliške cerkve v Zagrebu. Kalodjera se je sicer upiral, a ministrstvo za vere je sklep zbora potrdilo.

d Pesem topov ob ledeni Donavi. V noči od 19. na 20. t. m. je bil ves Belgrad vznemirjen radi velikega grmenja topov, ki so razbijali led na Donavi. Vse baterije iz belgrajske trdnjave in topčiderskega brda so pozno v noč razbijale led pred pančevskim mostom in nad izlivom Save v Donavo, da bi razbiti led mogel v manjših kosih in obsegu lažje odpluti mimo postavljenih stebrov za pančevski most. Uspehi tega dela, ki so ga vršili vojniki inženerskih čet, so bili, da je glavna nevarnost od ledu minula. Led se je pod vplivom visoke temperature začel taliti, tako, da do se utrgale velike ledene plošče in pričele pluti od Novega Sada dalje. Razbijanje ledu se bo ponovilo takoj, ko se nevarnost ledu zopet pojavi. Zaenkrat pa mislijo, da je glavna nevarnost ledu minula.

d Zagoneten umor. V Zagrebu je bil 22. marca zvečer ob 8. uri 15 minut na zahrbtn način umorjen Toni Štegel, predsednik in ravnatelj časnikarskega podjetja »Jugoštampa«, ki med drugim izdaja znani zagrebški dnevnik »Novosti«. Ko se je Štegel vračal zvečer iz tiskarne z avtomobilom domov, in hotel odkleniti večna vrata, sta se iz temnega kota nenadoma pojavili dve osebi. Ena je ustrelila in Štegel je že po prvem strelu padel mrtev na tla. Napadačca je zasledoval šofer do neposredne bližine kolodvora. Tu sta se napadačca ustavila, naperila na šoferja samokrese ter mu grozila s takojšnjo smrtjo, če se takoj ne vrne. Mladenič se je ustrašil in napadačca sta v temni noči izginila. Obveščene so bile vse policijske in bližnje orožniške postaje, razpisana je tudi nagrada 200.000 Din za izsleditev morilcev, vendar ko to pišemo, o napadačcah še ni sledu. — Pogreb umorjenega Šteglja se je izvršil v nedeljo 24. marca. Nj. Vel. kralja je zastopal pri pogrebu general Matič, vlado pa minister trgovine dr. Mažuranič. Pokojni Štegel je bil star 51 let, silno nadarjen in podjeten mož, toda v osebnem življenju nesrečen. Bil je katoliški duhovnik, a je odpadel, prestopil v protestantovsko vero in se poročil. Njegova sestra je uršulinka v Ljubljani.

d Sreča v nesreči. Tovarniški delavec in jeseniški občinski odbornik g. A. Globočnik, ki je zaposlen v tovarni na Javorniku, se je na nočnem sihtu od srede na četrtak težko ponesrečil. Odtrgala se je veriga, na kateri je visel 800 kg težak kos železa. Ta železna masa se je zavalila na Globočnika, ki je sicer padel in obvisel na robu jarka. Pri tem je dobil Globočnik težke poškodbe: na eni nogi veliko rano, na drugi zlomljeno kost ter zlomljeno rebro. Naravnost čudež je, da ga ni popolnoma zmečkalo. Sedaj se zdravi v tovarniški bolnišnici in, ako ne nastane pri poškod-

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhanje

Schichtovo

Schichtovo

ŽENSKA HVALA TERPENTINOVNO MILO

pa je pranje gotovo!

bah še kaj posebnega, mu ne bo treba v Ljubljano.

d **Požar je uničil žago, mlin in stanovanjsko hišo** v Pódlogu, občina Turjak.

d **Kaj si vse upajo.** Proforska konferenca v Brodu na Savi je izključila dva dijaka četrtega razreda, ker sta ukradla pet katalogov in jih sežgala, da bi tako uničila svoje slabe rede. Fanta se bosta pa še morala zagovarjati pred sodiščem.

d **Strašen umor se je dogodil** v Podlehniku, župnija Sv. Trojica pri Ptujju. Tam so našli na cesti razmesarjenega, mrtvega moža. Dognalo se je, da je umorjeni Jakob Zirovnik, 65 letni kmet in živinski prekupec iz Lancove vasi št. 8, župnija Sv. Vid. V ponedeljek je odšel na sejem v Krapino, s seboj je vzel 20.000 Din. Danes zjutraj so ga našli na cesti v Podlehniku mrtvega, a je njegov obraz silno razmesarjen: Oči iztaknjene, ušesa in nos porezani. Morilcu ni bilo dovolj, da je umorjenega oropal, še mrtvega je tako silno onečastil. Orožništvo pridno zasleduje morilce. Na sumu so cigani, ki so jih nekaj že zaprli.

d **Prepovedana igra.** V prometu so se pojavile karte, ki jih ponuja neka banka »Credit Continental« iz Amsterdamu po posebnem sistemu, ki ga imenuje »Multiplying Cooperation«, ki je pa najbolj sličen sistemu »snežnih kep«. Objublja se neke premije, kadar bi izšlo »vse barve« v »seriji udeležencev« v 4000 izvodih; kako se pa pride do take premije, je po prospektih nerazumljivo, tudi manjka vsaka kontrola banke. Od finančne direkcije izvedemo, da se smatra omenjeni sistem s prodajanjem kart za inozemsko loterijo. Vsako razpečavanje in hranitev teh sreč v naši državi je prepovedano in se kaznuje z občutno denarno globo, v slučaju neizterljivosti z zaporno kaznijo.

d **Za spalno boleznijo umrla.** Zakonska Dumkovič v Vojvodini, o katerih smo poročali v zadnjem »Domoljubu«, da sta zbolela na spalni boleznijo, sta že umrla v bolnišnici v Zemunu; najprej žena, potem pa mož.

d **Spomladanski kričistični čaj** po županiku Sneppu se dobi v lekarni pri Mariji Pomagaj, Mr. M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1, pri zmajskem mostu. Razpošilja se tudi po spiti.

d **Le mirno spite,** ker Ženska hvala raztaplja nesnago čez noč, a zjutraj je odpravi Schichtovo terpentinovo milo. Pogledajte naš današnji oglaš!

d **Kadar zdívja lokomotiva.** V gozd je vozil prazen vlak, ki bi moral naložiti nekaj vagonov lesa. To se je zgodilo na ozkotirni progi parne žage »Virks« pri Viroviti. Na stroju so bili strojnik Maksa, kurjač Biki, lesni trgovec Gregurič in njegov pomočnik Szabo. Med vožnjo se je od kotla naenkrat odtrgal varnostni ventil. V kotlu je bila para stisnjena na dvanajst atmosfer, tako, da ventili niso mogli več vzdržati pritiska. Para je brizgnila s tako silo iz kotla, da so bili vsi štirje moški oparjeni do kosti in da so jim odpadli s telesa kar celi kosi mesa. Medtem, ko je lokomotiva divjala naprej, so popadali vsi štirje moški drug za drugim iz lokomotive ter v grozних mukah obležali v jarku ob progi. Ko je lokomotivi pošla vsa para, se je lokomotiva ustavila sama od sebe. Kmetje in delavci so opazili stoječi vlak, prišli so bližje ter našli vse štiri poškodovance, ki so jih takoj prepeljali v bolnišnico v Viroviti. Malesa in Bilki sta kmalu podlegla poškodbam, dočim visita ostala dva med življenjem in smrtjo.

d **Otroci, proč od šolskih peči.** Osemletna Slavica Kostecki, učenka II. razreda v Gornji Jelenski na Hrvatskem je prišla te dni vsa prepražena v šolo. Da bi se ogrela, se je stisnila k peči, toda ogenj se je prijel njene obleke. Otok je v obupnim krikom pričel bežati, kar je še bolj raznetilo ogenj. Šolski upravitelj je slišal krik, stekel za deklico, jo ujel ter ji strgal gorečo obleko s telesa. Neka učiteljica je ubogemu otroku namazala strahovite opekline z oljem ter dala ga odpeljati k zdravniku, ki ji je nudil prvo pomoč ter jo poslal v bolnišnico. Zdravniki upajo, da bodo rešili otroku življenje.

d **Ker so uživali meso stekle svinje.** V Dardi v Banatu sta oboleli nenadoma na državnem posestvu dve svinji na steklini. Živali so pobili in zakopali. V bližini se klatači cigani so svinji izkopali in jih po ciganski navadi pojedli. Posledica uživanja tega mesa je bila, da je oposnelo na znakih stekline 50 cisanov.

d **Praktični sadjar.** Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov za praktične sadjarje. Pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu priredil Martin Humek, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani; cena 80 Din. Ta bogato ilustrirana knjiga je namenjena sadjarjem in začetnikom, ki streme po

napredku in iščejo praktičnih navodil in pojasnil v najvažnejših sadjarskih vprašanjih. Knjiga je velikega pomena za naše gospodarske smernice in važna za ono gospodarsko panogo, ki je pri nas večkrat zelo zanemarjena.

Varujte naše redke cvetlice!

Leto za letom je treba, da se opozarja občinstvo na zakon, ki določa varstvo redkih ali za Slovenijo tipičnih in za znanstvo pomembnih živali in rastlin. Zakon je menda le malokomu znan. Opozorjam torej nanj. Razglašen je bil v Uradnem listu z dne 8. novembra 1922. l., št. 115/377, kot državni zakon z dne 28. februarja 1922. l.

O varstvu koristnih ptic - pevk obstoji in velja še poseben deželni zakon, in je izdal zadnje dni komisar za oblastno samoupravo o tem posebno okrožnico vsem občinam. O varstvu ptic napišem nekaj vrst prihodnjih. — Za danes naj mi bo dovoljeno par opazk v varstvo naših redkih cvetlic in v varstvo planinske flore v obče.

Poseben § 3. navedenega zakona določa, katere vrste rastlin (cvetlic) se ne smejo trgati, rvati, prodajati, ponujati v nakup in izvažati. Po zadnjem odstavku navedenega paragrafa je trgovsko izkoriščanje alpske flore sploh prepovedano. — Opozorjam, da so po § 8. navedenega zakona vsi ti prestopki kaznivi v denarju do 1000 dinarjev ali z zaporom do 14 dni. V obtežljivih primerih se sme poleg denarne kazni naložiti hkrati tudi zapor.

Dvoje vrst cvetlic, ki sta pod varstvom tega zakona, prinaša vsako leto kot prvi zgodnja pomlad — namreč: Blagajevi in dišeči volčini (Daphne Blagayana — Freyer, in Daphne cneorum). Prav teh dvoje cvetlic, rastočih žal vsako leto manj, ker se neusmiljeno uničujeta! — po strmih bregovih Jeterbenka (Sv. Katarine), Grmade in Sv. Lovrenca nad Polhovim gradcem, — trpi največ posebnost od strani nebrzdanih velikonočnih izletnikov. Med temi jih je mnogo, ki drugače sploh ne zalezejo v to lepe kraje kot takrat, da si napulijo in narujejo teh plemenitih in že redkih cvetk. — Izvrševati zakon je dolžnost vsakega posemeznika in vse javnosti. Zato pozor na tiste, ki pustošijo naše planine in jih ropajo njihovih prirodnih kresot! F. K—n.

PO DOMOVINI

Ljubljanski sprehodi.

21. Ko prihaja pomlad:

O, takrat je lep! In prijetno! Takrat se razgajajo gaji in razcvetajo poljane in je vsepovsod le smeh in veselje in radostna pesem.

Pač nič čudno ni! Saj je človeku v zimi dolgočas, mrzlo, pusto, bridko žalostno časih, ko zamišljen gleda skozi zamrznjena okna ven v božjo naravo, čez snežen poljane. Pa je zima lepa in ima svoje dobre in čase — le naveliča se tega človek, kakor se naveliča vsega. Vse človeško življenje je valovanje, razgibanost, sprememba — pa si človek zato tudi naravo želi takšno!

Zlasi letos, zlasi letos! Ko je bila zima tako strušna, tako uničujoča, kot že dolga leta, cela desetletja ne. Kdo bi se takšne silne nadloge ne bil naveličal, kdo ne bi zahrepenel po pomladi, kdo ne bi ves zaživel in lepo in toplo misel o njej, ko po tolikih mrzlih dneh vendarle posije toplo sonce...

Oh, pomlad, vsega našega življenja edini veselji in blaženi čas!

In Ejubljana v takih dneh?

Vsa se razživi, razgiblje. Kot prerajena vstane iz otoplelega dolgečasa in se čisti vsepovsod.

Ulice ožive. Splakujejo in perejo jih z vodnimi curki, odvažajo zadnje ostanke snega v strugo Ljubljance.

V zgodnjem jutru stopam v Tivoli. Sam Po stezah in potih navzgor. Snega že skoraj ni. Le ob robu steza se še drži krčevito stisnjene, pod težkimi smetanimi je takisto priprilni k domu spodnje veje, da brezvečne ječe pod tečo.

Ob potu pronica voda iz tal, se odlika dalje in se spet nepočajno skriva v zemljo. Grmovje je že vse povezano s šibjem, kakor bolnik, na posteljo prikovani, kopni po svobodi, po pomladnih dneh...

Prav počasi usmerjam korake v hrib in v zgodnje jutro. Tam pod brezami, kjer je bilo pred tedni vse živo, vse polno sank in otrok — je le še morda spomin na to otroško veselje: tanka ledena skorja od stisnjene snega.

Lepo je v teh dneh tam v Tivoliju zjutraj, ko prihaja pomlad. Vsepovsod se že oglašajo veselji ptičji spevi...

Dol nad mestom je sivo ozračje pomešano z dimom, le tam na obzorju proti jugu se svetlika nebo.

Potem pa posije sonce, toplo, božajoče. In prihajajo počasi po stezah, po potih, korak za korakom — v novo dobo, v veselo pomlad...

O pomlad! Pesem vseh pesmi in radost vseh mladih dril! — pridi že vsa, prav vsa...

Ko te čakamo tako težko! In prav vsi!

23. Hosana, sin Davidov...

S tvetno nedeljo zašeno v gledališču igrati pasijonske igre in jih potem igravo vse do velikonočnega ponedeljka sleherni dan. In tudi po dvakrat na dan.

Silna je moč drame, ki je vpodobljena v štirinajstih bežnih slikah in jo doživljajo močno in resnično na oderških deskah živi ljudje, igralci! Silna je njena moč, sem dejal; še silnejša je njena privlačnost. Tiste dni ni praznih sedežev v gledališču, vse je razprodano, sleherni dan je polna hiša.

Ze so pogasili vse luči in vstopil sem v popolno temo. Rahlo sem stopal ob vrstah in se potem tiho, brezsilno pomaknil na sedež.

Vsepovsod tema. Oder se zastr. Pred odrom črna zakrit prstor, le velik bel križ se riše iz temnih črnih zastorov ven. In okoli križa krona, trnjeva krona... Tik pred odrom, v črni temi se riše bel križ, — kakor slutnja je položen in kliče nekaj iz neznanih globin...

Tedaj — udarec ob bron. In svetla luč iz zgornjih lož v sredo pred zastor — obsvetljen krog. Iz zastora ven se utrja črna senca, lektor. In bere, počasi, poudarjeno in s čudno skrivnostnim občutkom:

Tisti čas se je zgodilo...

Se dalje bere iz evangelija in svetega pisma.

Potem gre in je spet tema, popolna tema. Potem se dvigne zastor. In začno.

Prihod v Jeruzalem.

V bogotno, veselo razkošnost odeta prva slika. Med množico, ki vpije Hosana in še in še Hosana! — prihaja v slovesnem spredu on, Jezus, Sin Božji. Podoba in obraz igralca je to — toda vsa resničnost in prazničnost diha iz njegove osebe. In tiste njegove prve besede, ki so vse skrivnostne, kako božajoče toplo prihajajo dol do poslušalcev in gledalcev:

Jaz sem pot. Resnica in življenje!

In potem, ko ga vsenaokrog obsuje mladina, otroci jeruzalemski in jih On boža nežno in s toplo besedo:

Postite male k meni!

Poleg mene sedi mlada mati z otrokom. Mati sedi in gleda, gleda in doživlja, otrok pa se hkratu spne prav do nje in jo objame okrog vratu. In dahne vanjo, skrivnostno božajoče:

Mamica, Jezusa glej! Ga vidiš?

Še mnoge slike se vrste spredaj na odru. Silno žive so te slike in prav do duše gredo.

Tista molitev na gori me je zlasi prišla.

Vrt Getzemani. Pridejo apostoli z Učenikom. On se loči od njih in stopi nekoliko dalje. Beseda na besedo se trudoma jemlje iz bolne duše in spe kot molitev v nebo:

»Pa ne tako, kot jaz hočem, ampak kakor Ti! Otroška vdanost, kot je ni v današnjih dneh!

Vse je odeto v skrivnost, vse je ena sama resničnost, ki jo mi sami živimo in se učimo ob njej. Vedno, ob vsaki priliki, ob dnevih velikega tedna še posebej.

Pridite in glejte: naš in našega življenja obraz je v tem skrivnostnem oderškem delu.

TELCE NA DOLENSKEM.

(Razno.)

Tudi k nam se že vrača težko pričakovana pomlad. Ljudje že pridno regulijo in obrezujejo vinograde. Bog daj, da bi ne bilo naše delo zastoj. Skrbi pa nas, kje bomo dobili semenkega krompirja, ker je skoraj vsem zmrazil. — Prva pomlad nam je tudi iztrgala iz naše srede čete 18. let starega Alojzija Duha. Bil je miren in povsod priljubljen fant. Lansko leto je še trto okopal, letos smo morali njemu izkopati grob. Preselil se je še v lepšo, v večno pomlad. — Hribe, ki je tudi nas prijemala, že ponehaje in ljudem se zopet vrača prepotrebno zdravje.

ŠKOCIJAN PRI MCKRONOGU.

(Spominska plošča Knobleharju.)

Delo za vzidavo spominske plošče na dr. Knobleharjevi rojstni hiši se je že pričelo. Sestavil se je poseben odbor in tudi rojaki se za stvar zanimajo. Odkritje bo v mesecu maju. Izdelan je že načrt, ki ga je naredil g. Toman, čigar stari oče je izklesal dr. Knobleharju spomenik že v tukajšnji farni cerkvi. Ker bodo stroški znatni, zato smo prisiljeni, da se obračamo na vse prijatelje misijskega misli, da nam pomorejo postaviti našemu rojaku — velikemu misijonarju in raziskovalcu dostojen spomenik. Upamo, da nam prošnje ne bo nihče zavrnil.

SV. GORA.

Imamo že najlepšo pomlad, prvega aprila na Velikonočni ponedeljek pa prvi večji cerkveni shod. Ta dan priredi Vaško prosvetno društvo igro »Miklovo Zato«. Nastopi tudi novoustanovljeni pevski zbor, vse pod vodstvom gosp. šol. upravitelja Stegovca. — V Tirni je umrl dolgoletni cerkvenik Božijan, ki je bil res prava verna slovenska korenina.

TREBELNO.

(Razno.)

Oblaslni kmetijsko-gospodinjstvo tečaj, ki ga vodita gd. Benigerjeva in Okornova, se bo končal z zelo dobrim uspehom. Na belg nedeljo 7. aprila bo tečaj priredil v Marijinem domu gospodinjstvo re-stavo. — Smrtna kosa letošnji tudi pri nas pre-

hudo kosi. Imamo že polovico toliko vrtiljev, kot lani celo leto. Večinoma so mrli stari in pa otroci, trem nepreskrbljenim družinam pa je smrt vzela matere: Sedlarjevo iz Cikave, Piškurjevo iz Mirne vasi in Zoretovo iz Čučne vasi. Pogrebi mladih mater so res žalostni!

RAHOLČE PRI BRDU.

(Novi zvonovi.)

Na praznik sv. Jožeta smo obhujali slovesna blagoslovljenja dveh novih bronastih zvonov, ki sta bila takoj po blagoslovu dvignjena v zvonik. S svojima lepima glasovoma a in cis sta zadonela v polno zadovoljnost občinstva. Tako je mali zvon, ki je sam od leta 1561. do 1802. vabil k molitvi in zopet od leta 1917. ko mu je vojna vzela tovaršice, klical občano, naj mu zopet eskrbijo tovaršice, da skupno budijo ljudstvo iz teme k luči vere. Sv. opravilo je imel domači rojak g. dr. Anton Breznik, ki nam je v svojem govoru opisal namen in pomen novih zvonov.

KAMNIK.

Vsem katoliškim prosvetnim društvom kamniškega okraja! Na velikonočni torek ob pol desetih bo v kamniškem domu občni zbor prosvetnega okrožja. Na slevnem redu so važna, poročila do sedanjega predsednika in volitev novoga. Ker so v tem silno važne zadeve, ki zadevajo vsako društvo okraja, zato naj prav vsako društvo sigurno pošlje svoje zastopnike, tudi ženski ojselki.

LESKOVEC PRI KRŠKEM.

Katoliško prosvetno društvo v Leskovcu pri Krškem je zopet stopilo pred javnost z igro »Mlani pod zemljo«. Igra je dolga in težka, zato zahteva od igralcev-začetnikov veliko truda v pripravi in izvajanju. Ker je bilo vreme lepo, je bila dvoranica docela polna. Občinstvu smo za preplačila hvaležni; predsedem gre zahvala g. primariju dr. Murgelja in njegovim soprogi za velkodušen dar. Obiskovalce naših prireditev pa prosimo, naj blagohotno opreste okolnost, da so morali gaziti blato po dohodni poti, ki pelje do Doma »Pod lipo«. Ta pot je javna; po njej hodi predsedem zlati spomlad in vinograde vsak dan premnogo ljudi; zato je nujna potreba, da se čimprej popravi. Šlišali smo, da je bil to zadevni predlog že stavljen pri občinski seji. Za izvršitev predloga se bo zopet hvaležno šlo in šlo.

LINTPORT.

Po treh letih obstoja bratovščine Rožnega venca se je dne 5. marca prvič oglasila pri nas bela žena in nam iz naših vrst uglasila zvesto članico Terezijo Hauptman. Sosednjim bratovščinam pa izrekamo pristožno hvalo, ker so se ljub slabi poti tako obilno udeležile pogreba.

Dražba

v Št. Vidu nad Ljubljano

Na velikonočni ponedeljek dne 1. aprila se bo na licu mesta v Št. Vidu nad Ljubljano prodalo na prostovoljni dražbi več zemljišč Frasličke Cirman. — Prodalo se bo zlasti: dve hiši (Fernadova in Johanova) z gospodarskim postopjem in vitom, ob državni cesti, v sredini Št. Vida, dalje več stavbenih parcel sredi vasi, ob državni cesti (poleg Andrejca in Kremžarja ter naspr. Ziberla), končno več njiv in travnikov na polju med Šent Vidom, Poljanami in Klečami.

Dražba se prične ob 1 popoldne pred Fernadovo hišo v Št. Vidu. Plačilni obroki zelo ugodni.

Pojasnila daje Dr. IVAN MODIC, odvetnik v Ljubljani, Gradišče št. 10.

Vesele in blagoslovljene

velikonočne praznike

želi vsem svojim spoštovanim odjemalcem

Ivan Smerke, trgovec

Stožice 33 - Ježica

PO SVETU

Italija.

s Dvek na plemstvo. Mussolini hoče razčistiti in urediti tudi italijansko plemstvo. Ljudje, ki so si pridobili razne plemenitaške naslove z denarjem, bodo morali te naslove opustiti. Drugi plemenitaši bodo razdeljeni v tri vrste: a) na prave italijanske, b) na one, ki so si pridobili visokodoneče naslove v inozemstvu in končno c) na one, ki se lahko prištevajo plemenitim rodbinam srednjega veka. Vendar pa bodo vsi plemenitaši ohranili častne naslove le pod pogojem, da plačajo gotovo vsoto davka. Tako bo moral odšteti »knez« letno okrog 216.000 Din, »vojvoda« 130.000 Din, »marquis« 108.000 Din, »grof« 90.000 Din in »baron« 54.000 Din. Tudi za druge dovoljene častne naslove bo treba dati na leto najmanj 27.000 Din. Kdor bo protizakonito ohranil svoj častni naslov, bo kaznovan z visoko denarno kaznijo in zaporom.

Francija.

s Francoski narod žaluje. Na posledicah pljučnice je umrl 20. marca v Parizu zmagovalac v svetovni vojni francoski maršal-general Ferdinand Foš. Skozi 60 let je nosil vojaško suknjo in se je povspel od stopnje do stopnje le po svoji sposobnosti, strokovnem znanju in vstrajnosti. Maršal Foš je bil vedno zaveden katoličan, ki je opravljal vestno svoje verske dolžnosti in svojega prepričanja ni nikdar zatajil pred svobodomiselnjo vlado in javnostjo. Ko je v svetovni vojni premagal Nemce na francoski fronti, je zaklical: »Ne nam, Gospodovemu imenu gre slava.« — Zastopnike na pogreb maršala Foša so poslale razne države, med njimi tudi Jugoslavija. In to po pravici, zakaj le z zmago francoskega orožja, ki je bila izvršena pod vodstvom maršala Foša, je bilo zajamčeno tudi naše osvobodjenje in narodno ujedinitve. Zato bomo ohranili do umrlega vzglednega maršala mi in vsi naši zanamci najlepše spomine globokega spoštovanja in odkritosrčne hvaležnosti.

Avstrija.

s Poročene učiteljice ne bodo smele poučevati. Koroški deželni zbor je te dni sprejel zakon, po katerem izgubijo omožne učiteljice ne samo svoje mesto, marveč tudi pravico na pokojnino. O tem sklepu se je nato vršila razprava v osrednjem parlamentu. Kljub ostri opoziciji je bil ta zakon sprejet in odobren. Večina, ki je glasovala za to, izjavlja, da se ni moglo drugače postopati, ker tak zakon že obstoja na Solnograškem, Tirolskem in Predarlskem.

Romunija.

s Izjava romunskega ministrskega predsednika. Ministrski predsednik Maniu in še par drugih ministrov pripada grško-katoliškemu veroizpovedanju. To so bivši

pravoslavni, ki so se zopet združili s Cerkvijo, a so bili zato od prejšnjih romunskih vlad često preganjani in zapostavljeni. Sedanji ministrski predsednik je nedavno v tem pogledu izjavil: »Ze več kot šest rodov moje družine pripada zedinjeni katoliški cerkvi in tudi jaz ji ostanem zvest. Poznam vlogo, katero je tacerkev igrala v verskem pogledu kot nositeljica kulture v Romuniji, zato jo bom vsestransko podpiral. Moja vlada smatra za poglavitno svojo nalogo vspostavljanje morale in rabi za ta cilj podpore vseh cerkva.

Albanija.

s Državni proračun. Albanska vlada je sprejela od finančnega ministra predloženi proračun. Številke seveda ne morejo biti visoke, odkljujejo se pa po bistvenem znaku vseh proračunov modernih držav, po izredno visokem znesku za vojaštvo. Ves proračun za leto 1929-30 znaša 31.670.000 zlatih frankov, od kojih pride 11.150.000 frankov na vojno ministrstvo, torej več kot tretjina. Zraven pride še 3.756.000 frankov za orožništvo, tako da vzame vsa oborožena sila skoraj polovico vsakega proračuna. Za zunanje ministrstvo je izkazanih v proračunu nekaj nad 900.000 frankov.

Amerika.

s Tudi poslaniki bodo morali biti abstinenti. Kakor znano je v Združenih državah Amerike že dalje časa strogo prepovedano točiti ali piti alkoholne pijače. Izvzeti so bili doslej le poslaniki inozemskih držav, ki so mogli za svojo lastno potrebo naročiti alkoholne pijače. Mnogi imenitni Amerikanci so seveda često posežali inozemska poslaništva, kjer so bili tudi lahko postreženi s prepovedano kapljico. Sedaj bo pa tudi tega konec, zakaj ameriške oblasti so odredile, da tudi zastopniki inozemskih držav spadajo pod udar protialkoholne postave in da tudi za lastne potrebe ne smejo več naročiti alkoholnih pijač.

s Dve veliki nesreči. V Parnasu v Pensilvaniji je nastala pretekli teden v rudniku silna eksplozija, ki je pokopala okrog 500 rudarjev. Nesrečo je povzročila iskra motorja za dvigalo, ki je vžgala plin. Po zadnjih vesteh so večino rudarjev rešili, pogrešajo jih še 27, ki so najbrž mrtvi. — Pri Parysotundu v državi Ontario je 20. marca trčil ekspresni vlak v ekspresnega. Dosedaj so potegnili izpod razvalin 29 strašno razmesarjenih trupel.

Kitajska.

s Katoliški shod so nedavno slovesno otvorili v Šangaju. Prišli so zastopniki 140 kitajskih katoliških misijonskih zvez in 4 katoliški škofje-domačini. Zbor je otvoril papeški nuncij Constantini, ki je omenjal v svojem nagovoru velike uspehe katolištva na Kitajskem.

Drobne novice.

169.000 Din vreden film je bil ukraden v vlaku na Češkem.

Trgovskih organizacij v Češkoslovaški je 1304, od teh 893 čeških in 411 nemških.

je od nekaj bila znana po svoji hudobnosti.

Danes pa je cela hiša veselo, četudi se pere perilo, ker se rabi

Za železniško posojilo v znesku 2 milijonov funtov se pogajajo Grki v Londonu. (1 funt 276 Din.)

Rusi hočejo zamenjavati svoj tobak s poljskim premožom.

Amerikanci so ustanovili na Dunaju petrolejsko družbo v svrhu iskanja petrolejskih vrelcev.

Operaciji na slepem črevesu se hoče podvreči bolgarski kralj.

Romunska vlada bo v kratkem sklenila konkordat z Vatikanom.

Službeni jezik nove Vatikanske države bo latinščina.

Društvo narodov bo zborovalo junija na Španskem, nato pa v enem izmed prestolnih mest Balkana.

Velik požar je divjal v Jassyu v Romuniji. Tudi gledališče je uničil.

Voda je poplavela avstrijsko mesto Greifenstein.

Za 30 let bodo oproščene vseh davkov in doklad nove hiše v madžarski Budimpešti.

Velike zaloge srebra se je nahajalo pod Parizom. Vsaj strokovnjaki to pripovedujejo.

Skoraj 12 milijard dinarjev bodo letos Angleži žrtvovali za svojo armado.

560 milijonov Din dote bo imela bodoča žena znanega zrakoplovca Lindbergha.

20.000 ljudi umrje letno v Indiji vsled kačjih pikov.

Samo vsak drugi Dunajčan je »domačin«, vsi ostali so »tujci«.

Velikih telovadskih slavnosti katoliških Orlov na Češkem se bo udeležil tudi predsednik Masaryk.

V Rimu je umrl kardinal Galli.

Novi boji so izbruhnili v Afganistanu.

Pobotala sta se romunska kraljica Marija in njen sin princ Karl.

Velikonočni pozdravi naših fantov vojakov.

Vesele velikonočne praznike želimo vsem slovenskim dekletom in fantom slovenski fantje iz Kraljeve garde: Franjo Cerar, Tustan pri Moravčah; Karel Iskra, Lesce; Jernej Suhadolc, Dobrova pri Ljubljani; Janko Zdeanč, Belo — Polhov Gradec; Matija Baraga, Grahovo pri Raketu; Mihael Dimnik, Sneberje; Fran Avšič, Sneberje; Josip Mesec, Zaplana; Franc Maček, Crni vrh; Ivan Trček, Kogatec; Janko Močnik, Kamnik; Jožef Mrvar, Straža; Pavel Ivanuš, Dobravica.

Iz Sarajeva: Muhič Jožef, Matija Grahek, Horvat Jožef iz Crnomlja; Kompere Alojz iz Metlika; Anton Kambič, Semič; Jurij Sterk, Stari trg; Ramuto Rudolf, Metlika; Trontelj Anton, Ljubljana; Fekonija Miha, Ljubljana; Paž Matija, Maribor; Sterk Peter, Stari trg; Zadnikar Jakob, Jezersko nad Kranjem; Perčič Anton, Smarje pri Ljubljani; Ukman Franc, Maribor.

Iz Novega Sada: Zaplatar V., Mirna; Živo A., Stopiče; Jerman A., Smitel; Koplizer F., Crnomošnjice; Pote F., Trebnje.

Iz južne Srbije: 12. pp., Kičev: Setina Vinko, Korlč Anton, Mošar Jožef, Bončar Anton, Jeršin Jakob, Gradišar Vido, Bevc Franc, Alič Alojz, Pustivrh Alojz, Pestotnik Janez, Košir Feliks, Finc Janez, Oblak Ignac, Subic Janez, Artač Franc, Mesec Jožef, Lavlar Janez, Rojček Hozrik, Zupane Martin, Tekavec Karel, Krek Anton, Ovsenič Karel, Oblak Franc.

81. pp., 1 bataljon. Ureševac: Bohinc Zdravko, Gorišč Anton, Mošar Jožef, Bončar Anton, Jeršin Jakob, Gradišar Vido, Bevc Franc, Alič Alojz, Pustivrh Alojz, Pestotnik Janez, Košir Feliks, Finc Janez, Oblak Ignac, Subic Janez, Artač Franc, Mesec Jožef, Lavlar Janez, Rojček Hozrik, Zupane Martin, Tekavec Karel, Krek Anton, Ovsenič Karel, Oblak Franc.

Vojaki artiljerije 28. polk v Pristini: Kaplar Koler Janez, Sv. Benedikt v Slov. gorah; Kos Danijel, Voklo pri Kranju; kaplar Reich Stefan, Slov. Bistrica; Konradi Alfred, Slov. Bistrica; kaplar Oblonšek Rudolf, Kabelj pri Slov. Bistrici; kaplar Cizerl Janez, Ptuj; Soršak Franc, Pretež; Lador Avgust, Maribor; Kurnik Martin, Sv. Rupert v Slov. gorah; kaplar Šifer Ludovik, Praprotno; kaplar Jerič Ladislav, Tihoboj; kaplar Sinkovec Jakob, Sevnica.

12. pp., Debar: Sirc Jernej, Trstenik; Vamberger Pavel, Tunjice pri Kamniku; Ivec Franc, Gradac — Dolensko; Vukšenč Janez, Svržake pri Metliki; Perko Franc, Senično; Kosič Viktor, Kamna gorica; Valjavec Ivan, Tržič; Sevekšek Srečo, Zalog pri Ljubljani; Petek Albin, Adlešiče pri Crnomlju; Brinc Alojzij, Griblje — Dolensko; Petrič Martin, Dražiče pri Metliki.

Iz Pristine: Šušteršič Franjo, Vehnica; Petek Bogomir, Ptuj; Adamič Pavle, Grosuplje; Vabič Rajko, Maribor; Bernik Valentin, Škofja Loka; Slinvinc Franc, Bled.

Iz Hercegovine: 82. pp., Mostar: Grebene Ivan, Mate Ivan, Kljun Jože, Kraje Alojz, Silc Janez, Trdan Ivan, Lovšin Jože, Hemigan Anton, Lovšin Ivan, Prijatelj Ludovik, Petek Janez, Bojc Ivan, vsi iz Ribnice. — Nose Franc, Blatnik Franc, Perko Franc, Perko Janez, Vidmar Martin, Hribar Jože, Mišič Janez, iz okolice Žužemberka. — Zateletelj Franc, Ppar Ignac, Berus Franc, Ilnikar Alojz, Kužanik Franc, Hrovat Vinko, Jančič Jožič, Stupar Franc, okolica Dobrič. — Hudolin Alojz, Lesjak Franc, Struna Ivan, Kočevje. — Volf Anton, Volf Josip, Mihelič Blaž, Brovet Anton, Muhvič Josip, Baur Matija, Baur Anton, Jurjevič Alojz, Osteman Peter, Briški Matija, okolica Osivnica. — Prijatelj Alojz, Velike Poljane; Levoc Ivan, Zarec; Prodink Ivan, Velenje; Demšar Franc, Ziri; Pucihar Alojz, Male Ložice; Krkovič Anton, Suhor; Lavrič Alojz, Nova Štifta, Zalar Anton, Begunje.

II. podoficijska zela, Bileče: Orehovec Ivan, Braslovče; Zore Franc, Moravče; Vovko Janez, Zalog; Sakošek Franc, Kosmince; Vodopivec Franc, Pontkva; Sinko Stefan, Murska Sobota; Povše Janez, Mozirje; Repsel Jožef, St. Jernej; Rebolj Franc, Grosuplje.

Iz Zagreba, 2. bat., 2. diviz. art. polk: Kaplari: Kocjančič Franc, Dobrunje; Vrečko Leopold, Celje; Šerbec Franc, Videm; Hegler Josip, Kočevje; redovi: Gorenc Ivan, Raka; Bolha Alojz, Presejce; Šturm Alojz, Fužine; Belec Anton, Sora; Rojc An-

ton, Sumerk; Dimec Ivan, Leskovec; Flis Maks, Celje; Marvar Feliks, Žužemberk; Znoj Karel, Kašelj; Arh Martin, Velkavns; Šiška Alojz, Raka; Resnik Alojz, Straža; Mencin Ivan, Zameško; Juhkar Ignac, Ržišče; Salamon Pavel, Videm; Bernardič Vincenc, Videm; Sajko Hinko, Sevnica; Marklec Jože, Škofljana.

Iz Splita, 54. pp.: Rus Anton, Loka; Likavec Ivan, Maribor; Camlah Ivan, Planina; Zagar Ivan, Trbovlje; Završnik Franc, St. Janž; Debeljak Ivan, Ribnica; Zupan Jernej, St. Janž; Kavčič Franc, Novo mesto; Sajovec Franc, Trbovlje; Vidmar Rudolf, Brezje; Kaplan Franc, Novo mesto; Lešnik Jožef, Tebarje; Magdalenc Rudolf, Sevnica; Butara Jože, Trbovlje; Dolšček Franc, Ljubljana; Praprotnik Ignac, St. Janž; Znidarčič Ivan, Višnja gora; Znidarčič Leopold, Višnja gora; Horjah Alojz, Loka; Stojs Alojzij Log; Stogenšek Ivan, Boštanj; Napret Tomaž; Klemen Avgust, Trbovlje; Ožbir Franc, Loka.

Domača pisma iz tuilne.

Pittsburgh Pa. Dragi gospod urednik V »Slovencu« sem čital kritiko ali prav za prav grajo naš ameriških Slovencev, da je tako malo število naročnikov na knjige Družbe sv. Mohorja. Priznam, da je večidel krivda na naši strani, zato ker smo nekako brezbržni in pozabljivi. Velika krivda pa je tudi pri naši duhovščini, ker premalo deluje za to. Nekaj krivde pa je tudi pri družbi sami. Jaz sem nekak zastopnik za Pittsburgh; prvih par let po vojni, ko je bila cena samo en dolar, sem jih imel prvo leto 96, drugo leto 116, potem je pa družba dvignila ceno na 1 dolar in 25 centov, pa mi je prvo leto padlo število na 46 naročnikov, lansko leto sem jih komaj dobil 64. Moral sem iti od hiše do hiše pobirat, prosi in prigovarjat. Potem ko so knjige prišle, sem jih moral še vsakemu na dom nesti. Ljudje se tudi toliko ne potrudio, da bi jih prišli sami iskat. Koliko je s tem truda in dela, pa to vse brezplačno. Vsaj priznanje naj bi dobili zastopniki od strani družbe. Dosedaj nisem videl niti besedice priznanja v družbenem koledarju. Pa nisem zapisal teh vstic zaradi sebe, ampak zaradi vseh poverjenikov v tej deželi. Pater Trunk je glavni poverjenik družbe v Ameriki. Pa niti njemu se ne da priznanje, ki jo v prvi vrsti zasluži. Naj se družba obrne na tukajšnje katoliško časopisje, prepičani sem, da ne bo niti en časopis odrekel malo reklame. Da bi bilo malo več agitacije tukaj, bi jih moralo biti najmanj od 10 do 20 tisoč naročnikov po celi deželi. Družba bi se morala v prvi vrsti obrniti na vse gg. duhovnike. — S pozdravom John Golobik.

Mountain Park, Kanada. Minulo bo zdaj leto dni, kar smo se ločili mi. In zato nam srce gori, da napišemo vam par stvari. Minula dolga zima je, začela se spomlad zelena, ko rožice cveto in ptičje pojo, ter slavčki žvrgole in nas iz spanja gor bude. Le hitro hitro gor vstanite, pozdrav domov pošlite, ker se bliža dan veselja, dan veselja, vel'ka noč. Tu pri nas pa ni veselja, je veselje prazna želja, je vedno le trpljenje, trpljenje noč in dan. Zato domov bi se podali, domov, v lepi stari kraj, da b' nedeljo praznovali, praznovali kot nekđaj. — Jožef Stefanec, Ivan Konšek, Nikolaj Babič.

East Helena Montana, Združene države. Ceneno uredništvo! Pozdrav in veselo aluelujo želim vsem čitateljem priljubljenega »Domoljuba«. Delavske razmere so zdaj, ko tudi nas Bog ni pozabil s hudim mrazom in snegom, bolj slabe in nepovoljne. Upamo pa na spomlad boljše. Kar pa naših ljudi dela, delajo trdo. Naznanjam rojakom, posebno domačim, da je tu umrl Ivan Klun iz Nemške vasi pri Ribnici. Bolehal je blizu 12 let za reumatizmom, ki ga je včasih grozno mučil. Največ je bil sam sebi prepričan, delati ni mogel veliko; po zaslugi tukajšnjega rojaka je spadal podpornemu društvu, ki mu je preskrbelo dostojen pogreb in da njegova družina dobi čedno mirovino. Pokopan je bil 26. februarja. — John Ambrožič, East Helena B. X. 221, Montana.

Prince George. Dragi rojaki, ki se nahajate v stari domovini, gotovo vas zanima, ka-

Poročne prstane

v veliki izbiri priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku, na Šutni, nasproti farne cerkve.

ko se nam godi tukaj v tujini. Veliko vam na bom opisoval, ker ni najboljši in tudi ne najslabši. Seveda, komur je sreča mila, ta najboljši naredi, da se za stare dni preskrbi. Ali žal da srečo malokdo ima, zato se tudi hitro zaslužiti ne da. Končujemo svoje pisanje, pozdravljamo vse sorodnike, znance in prijatelje, obenem pozdravljamo tudi čitatelje in čitateljice »Domoljuba«, želeč vam vesele velikonočne praznike iz daljne Kanade, v britski Kolumbiji se nahajajoči sledeči rojaki: Jurij Vajda, Franc Primc, Janez Medja, Dominik Primc, Franc Zupančič, M. Ostanek, Matija Stimec, Ludovik Tancik.

Argentina. Ze večkrat smo se namenili, da nam daste malo prostora v »Domoljubu«, da vam sporočimo mi trije Slovenci, ki delamo tu, naše razmere. Slabo je. Prvič je slabo, ker se ne more dobiti boljše delo nego po starinah trnje kopati od vida do vida za dve pesi na dan. Ko je pa treba ob mesecu plačati, jo pa kapital kar pobanda v drug kraj, delavci pa ostanejo na cedilu. Slučaj ta se je dogodil meni Antonu Bartolu minulo leto, ko sem prišel v Argentino, in še mnogim drugim. Zato vam sporočamo, ne hodite iskat dela v Argentino. Bolje je, da si doma poiščite delo, ker tudi mi se bomo kmalu vrnili v svoj rojstni kraj. Obenem tudi sporočamo, da je sedaj tukaj velika vročina, da je kar ni mogoče prestatati. Tudi smo zmerom v velikih nevarnostih radi kač, ki jih je strašno veliko. Dolge so do 5 metrov. Mi trije smo eno ujeti in smo jo imeli na verigi privezano sedem dni in potem smo jo pa ubili in ji vzeli mast, ki jo je imela kar 3 kile. Pozdravljamo čitatelje »Domoljuba« in jim želimo srečne in vesele velikonočne praznike. — Anton Bartoli, Jože Praznik, Jožef Škuca, vsi trije Dolenci.

Hochheide. Tukajšnje društvo sv. Barbare šteje 50 udov. Zadnji čas nas je smrt obiskovala in nam pobrala v kratkem pet zvestih udov. In to so: Jožef Deželak, star 68 let, Zupančič Anton, 60 let, Alojz Zitnik, star 45 let, Miha Cebin 75 let pa Jožef Burkelc, star 59 let. Bili so vsi dobri možje katoliškega prepričanja. Bodi jim lahka tuja zemlja! Društvo je imelo prošli mesec občni zbor z volitvijo. Soglasno je bil izvoljen stari odbor in so vsi odborniki sprejeli razen tajnika. Imamo tudi roženvenško društvo, ki tudi dobro napreduje; ima 120 članic. Prednica je gospa Vidmar, voditelj pri obeh društvih je g. kaplan Vembroch, sicer Nemeč, pa zelo naklonjen Slovincem. Roženvenško društvo je tudi izgubilo dve članici, Jožefo Potičke, ki zapuščila moža in dve odrasli hčeri ter Johano Borštner, ki jo je povozil avto. Zapuščila moža in 11 otrok.

Velikonočni pozdravi iz Argentine (provincija Corrientes).

Vesele velikonočne praznike želimo vsem domačim, prijateljem ter bralcem »Domoljuba« v domovini: Glavič Anton, Družica vas; Globokar Janko, Klečec; Mervar Anton, Dešeča vas; Kastelic Franc, Dešeča vas; Turk Ivan, Dešeča vas.

V zdravem človeku

je zdrava pamet in močna delavnost. Slabi čevlji, skozi katore gre močnega povročajo urehlabljanje in bolezen. Predno si nabavite čevlje, nikite donosno na industrijo čevljarstva. V katerem nam dete čevlje preden ročni izdelki po sledečih cenah: iz kravnice 140 D n., letine 172, boks 176, g. r. k 176, lovski 343, golzerji 259, upori 408 Din. Razen tega se nahajajo v ceniku, kateri se pošlje na zahtovo vsakemu zastopniku, močni trapezi in luksuzni damski in otroški čevlji po nižji ceni kakor drugje. Kar ne ugaša se zamenja ali vrne denar. Industrija čevljev in veletrgovina

R. STER-MECKI, CELJE str. 19. Slovenija.

Velikonočni zvonovi.

Prva Velika noč.

Ko je Marija Magdalena vsa srečna in blažena v prvih jutranjih urah prihajala od Gospodovega groba, blizu katerega Ga je videla, Vstalega, Povelčanega, je bila vsa ožarjena od Gospodove prikazni. Oči so ji žarele kakor od solnčne svetlobe. Pa ne samo oči; kakor sama bajna svetloba se je utrinjalo okoli nje: obleka, ogrinjalo, roke, lase, vse je izžarevalo solnčno svetlobo. In katerekoli stvari se je mimogrede doteknila, vsaka se je oglasila s tajinstvenim glasom, kakor da hoče z vriskom pokazati, kako čuti svetost tega jutra.

Visoke zelene palme so pozdravljale s svojimi vrhovi, ponosne cedre so sklanjale svoje veje, izza gostih cipresnih vej cipres in oljk so se oglašali ptički z velikonočnim slavonspevom, lilije so razširjale svoj vonj v tiho jutro.

Ko se je Magdalena bližala svojemu lepemu domu, je opazila na vrtnih stopnicah bledega in suhega dečka, ki je tam zaspa. Male suhe ročice so ležale na cunjah, ki so pokrivalo drobno telesce. Trda in boleča grenkoba mu je ležala preko ust in čela.

Marija je začutila v sebi, da tu mora pomagati. Dvignila je otroka, da bi ga ponese la s seboj in glej, otrok se je zbudil, objel Magdaleno s suhimi ročicami in napol v snu vprašal zopet in zopet: »Ali si bila v solncu, da se tako svetiš, o tako zelo svetiš? Daj mi samo malo te svetlobe!« In je segel po njenem ogrinjalu in se je zavil vanj. Pa glej, mahoma se je razlila moč po suhem telesu. Obraz mu je rdel, telo se je vidno krepilo, iz oči pa mu je sijal tajinstven sijaj, vsa otožnost in grenkoba je izginila. Magdalena je presenečena opazila v ožarjenem otrokovem obrazu slinčost z vstajim Gospodom.

Skoro spoštljivo je nesla otroka v hišo, kjer so jo pričakovali apostoli, učenci in žene, da se vrne od Gospodovega groba. Bledi, neprespani obrazi so ji gledali naproti, vsi žalostni in objokani, utrujeni od prečute noči.

Magdalena vsa svetla, vsa sveža, pa je preprosto postavila otroka v sredo mednje in je rekla: »Na stopnicah je ležal, revček, bolan in slaboten. Toda, ko sem prišla — Gospoda sem videla, ljubljeni brajše in sestere — vstal je — živi — in sem hitela a to novico k vam kakor z rožami v rokah — tedaj je otrok, ko je dihal mojo sapo, ozdravel. Kajti Gospod živi, živi, res živi in je vstal iz groba.«

Magdalena se je vsa tresla in ihtela od te sreče, prevelike sreče...

Pa ne vsi, ki so to novico slišali, niso verjeli. Preveč jih je zadnji dan in zadnja noč oropala vere, bolest in Gospodova smrt jih je skoro uničila.

Magdalena je prijala dečka za roko in ga je peljala na travnik, kjer se je med pomladnim cvetjem pasla čreda belih jagnjet in ovac. Sredi travnika pa je stala smehljajoča se žena, ponižno sklonjena,

a vzvišena kot kraljica. V njenih očeh je bila kakor pesem življenja: Marija, Gospodova Mati.

Prikimala je obema, potem pa se sklonila k jagnjetom in prijala najmlajše, najnežnejše ter ga je peljala k dečku:

»Glej to jagn'e, kako belo, kako mirno, pobožaj ga in tvoje naj bo!«

Otrok je položil glavo na jagnjetovo in ga je pritisnil k sebi.

V svečanem veselju sredi cvetja, zelenja sta sveti ženi, ki sta vedeli za skrivnost vstajenja z otrokom in ovčami praznovall — prvo veliko noč.

Aleš Naprat:

Veliki teden

v Jeruzalemu.

Noče izumreti sveto belo mesto. Tisočletja že stoji v spomin narodov kot nobeno mesto sveta. Jeruzalem ni prestolica veličastnih cest in parkov, ni dom rdečih kardinalov, ni mesto nebotičnih kupol kot je Rim. Tesno je stlačena množica hiš, iz njih kipe male kupole kot mehurčki nad penami. Dolgočasne pustinje in brezvodne doline obdajajo mesto. A v tem mestu živi neizrekljivo hrepenenje po božjem dihu, neutušena želja po večnem miru.

V starodavnih časih so vač že romali Judje k sv. templju. Najburnejši dogodki se ovijajo sivih zidov. V teku stoletij je v mestu zraslo svetišče za svetiščem. Vsako je klicalo in vabilo skupaj romarje vseh dežel. Premnogokrat je tekom let zadivljalo razdejanje in je zrušilo v razvaline tihe cerkve in samostane. Ostalo pa je mesto do današnjega sveto, visoko, nedoumljivo. Bizantinski, romanski, gotski in saracenski slogi se spajajo v njem. Solnčne cerkve krščanstva se v čudoviti harmoniji zlivajo s stavbami orientalskega stila.

Božanska poteza jeruzalemskega mesta pač tudi danes še privlači nase neštete množice. Trem svetovnim verstvom če Jeruzalem sveto mesto. V prvi tropični pomladi, za velikonočne praznike, je mesto kakor vesela bela roža. Po malih domačih vrtovih in po skritih samostanskih nasadih se razeveča v tem času najbujnejše rastlinstvo. Cvetovi oranž in limon opajajo ozračje. Tihi Getzemanski vrt, ki ga zvesto čuva izraelski brat, dehti pod starodavnimi oljkami v prelestni pisani preprogi, na goste stekani z najlepšimi cvetlicami.

Zivahno je v teh dneh v Jeruzalemu kot nikoli čez leto. Kdo bi preštel vse romarske trume, ki prihajajo v procesijah iz vseh krajev sveta. Od Amazonske reke, od Apenin, iz Britanije, Nemčije, Rusije, Balkana, Amerike, celo iz daljnje Indije, Kine in Japonske. V procesijah prihajajo leto za letom zlasti za velikonočne praznike. Prepovedajoči in Boga slaveči romajo iz kraja v kraj skozi sv. deželo. Ne zdi se jim škoda ne časa ne denarja. Tudi posameznih ob-

skovalcev je nešteto, vernih, dvomečih, iskajočih in nevernih. V vseh plamti neugasljivo hrepenenje, ki jih vleče na svete kraje. Kristjani, Mohamedanci, Grki, Kopti in pripadniki drugih veroizpovedani časte zgodovinska tla palestinska. Največji vseh časov je tu živel, trpel in umrl. V temačnih jeruzalemskih ulicah živi še nekaj vonja od tistega velikega časa. Če prepotuješ Jeruzalem in sveto deželo s sv. pismom v roki, se lahko pomudiš na vsakem kotičku dežele in vsaka ped zemlje te spominja na sveto zgodovino in sveto deželo.

Zlasti so pretresljivi in zanimivi obredi Velikega tedna, ki jih po jeruzalemskih svetiščih opravljajo spoznavalci najrazličnejših ver. Veliki teden je sveto mesto do zadnjega kotička napolnjeno s tujci iz vseh dežel. Iz notranje Afrike prihajajo temni abesinski menihi, čisto vase zatopleni ljudje. Iz Rusije in Balkana raztrgani romarji, ki si kot spokorniki in srednjem veku polagajo v devlje drobne kamenčke in hodijo peš od Jaffe. Koptski duhovniki nosijo Veliki teden svoje dolge lase razpletene. Redovniki raznih ver, prašni turisti, Arabci v turbanih, moderni potniki iz dolarske dežele, romarji iz Evrope — vsi oživljajo že itak nestro sliko vrvečega orientalskega življenja.

Ni mogoče v kratkem popisati, koliko se za Veliki teden v svetem mestu premoli, preproje in opravi bogoslužnih obredov. Latinci se na Cvetno nedeljo zbirajo v bližini Oljske gore k procesiji, da praznujejo slovesen vhod Gospodov v mesto. — Jeruzalemski patrijarh jezdi na oslu. Udeleženci nosijo palmov veje v rokah in jih polagajo na tla. Procesija se vije med vrvečo množico po jeruzalemskih cestah. Svitena bandera, neštete sveče, slikovite noše, častiljive brade jutrovskega čakova, solnčno vreme, slovesno zvonjenje, praznično razoroženje vsepovod — taka je Cvetna nedelja v Jeruzalemu.

Veliki četrtak umije patrijarh v cerkvi Božjega groba 12 duhovnikom noge. — V sijonski baziliki pa samostanski predstojnik 12 arabskim starčkom. — Zvečer se zbere katoličani na Getzemanskem vrtu. Molijo in pojo. Topla pomladna noč pije vase glasove otroških zborov. Otožno in pretresljivo zamirajo žalostinke v mračno Jozafatovo dolino. Luna sije v mlado zelenje, iz katerega se belijo svetišča Oljske gore. Peveci in romarji celo noč obiskujejo svetišča po gori.

Veliki petek imajo katoličani dvakrat križevi pot. Zjutraj in popoldan. Spreved gre od nekdanjega Pilatovega dvorišča po Via dolorosa na Kalvarijo. Pri posameznih postajah se govori v sedmih jezikih. Cerkev Božjega groba je prenapolnjena. Vse hiti po strmih stopnicah na Kalvarijo, da na ta dan pritisnejo vsaj en poljub k vznožju križa v znak hvalečnosti.

Zelo veličastni so obredi Velikega petka, kakor jih vrše Grki, ki praznujejo Veliko noč nekaj dni pozneje. Ubogo, od

starosti zdihujočo cerkev Božjega groba napolnijo ljudje vseh mogočih ver. Grški romarji ki navadno pridejo iz prav oddaljenih krajev, nosijo zvitek 33 drobnih svečic, ki jih kupijo na mestnem bazarju. Po procesiji gre grški patrijarh sam v Angelsko kapelo, ki je tik pred Gospodovim grobom. Za njim kapelo zapro. Pred vodom čakajo duhovniki in verniki na trenutek, ko bo švignil sveti ogenj iz okrogle odprtine v kapeli. Ta izredni trenutek pozdravijo vsi navzoči z glasnimi klicji veselja. Nato stopi patrijarh iz kapela. V roki drži zvitek prižganih svečk. Vsak romar poskuša prižgati svojo svečo ob svečo duhovnikovo. V hipu zažari cela cerkev v morju lučic. Romarji razgalijo prsa, kapljajo vosek na golo kožo, pokače svojo obleko z vonjem sveče. Po končani slovesnosti pa skuša vsak kolikor mogoče hitro nesti sveti ogenj domov. Posamezni romarji nosijo sveti ogenj v laterni celo preko širokega morja v domovino.

Veliko nedeljo praznujejo latinci Veliko noč, Grki pa cvetno nedeljo. Zato je naval tem večji. Zjutraj ob 6 pride patrijarh v slovesnem sprevodu. Oblečen v najlepša oblačila, z blestečo mitro na glavi stopa skozi špalir množice. Pri Božjem grobu opravi slovesno službo božjo. Kapela je kar moč razsvetljena, ljudje v prazničnih oblekah, cerkveni zbori zapojejo najlepše, kar znajo.

Po teh blagoslovljenih urah še bolj vzljublj Šilonsko mesto. Poln utisov na svete obrede pojdi v zvezdnati noči še na Getzemanski vrt pod stare oljke, tedaj zasluži silno moč velikonočnega praznika in ves čar, ki je združen z Gospodovim mestom.

Vstajenie.

(Velikonočna povest iz preteklega stoletja.)

Med Rupnikovo in Kredarjevo hišo je precejšnja ravninica z malim, čistim bajerjem. Iz Rupnikove hiše je stopila pravkar Ana, mlada Rupnikova dekla s polnim škafom lesenega kuhinjskega orodja, da ga poriba na bajerju. Mrzel veter piha, a Ane pri pridnem delu ne zebe, četudi nima nič drugega na sebi kot plateno srcajo in pa kamrikasto krilce z modercem. O pa, saj mora hiteti, da osnaži vse, preden se pač drugi vrnejo iz cerkve. Danes je veliki petek.

Po omehčani in zelo blatni poti proti vasi prihaja kramarica Neža oprtana z velikim zavojem. Pred bajerjem obstoji in vpraša Ano, ki je, zatopljena v delo, niti ni videla:

»Kaj boš pa oblekla na poročni dan tvoje gospodinjce?«

»Tega še ne vem,« odvrne Ana in zardi. Saj bo morala na gospodinjin dan pač prav to obleči kakor danes, ker drugega nima. Saj nima niti ene boljše obleke; o, tako ubog ni nihče v vasi kot ona. Seveda pa tudi ni tako lepa nobena dekle v vasi in to baš zbuja zavist vsega ženskega in občudovanje vsega moškega sveta v vasi. Pred šestimi leti kot enajstletna sirota je prišla k Rupnikovim. Ima sicer lepo letno plačo, a ko dobi izplačanega, pride oče, da ga vzame. Ubog drvar je in rabi za ženo

in otroke. Seveda rada odstopi Ana svojo plačo očetu, a eno, samo eno boljše obleko bi pa tako rada imela. In v kratkem se gospodinja poroči, pa ne bo imela ničesar obleči na svatbo.

Poroka bi morala biti prav kmalu po veliki noči. Ženin je Matija, sin sosedu Kredarja. Ženinu in nevesti je bilo — kakor so pravili hudobni jeziki — več zato, da se združita obe lepi posestvi, kakor pa da se združita obe srca. Oba sta bila kakor ustvarjena za gospodarja in gospodinjo velikega posestva.

Kramarica Neža je napol uganila, zakaj je Ana tako močno zardela in zato je rekla: »Ana, ti moraš imeti novo obleko. Saj vem, da nimaš denarja, a imaš tako lepe lase, ki jih prav res ne rabiš. Te daš meni, jaz pa ti dam zanje novo obleko, ki jo tako zelo rabiš.«

Ana je mislila: Teh las res ne rabim. Še manj dela imam zjutraj. Ruto na glavo zavežem, pa je dobro. — Frizirati in lišpati se pa za nikogar nimam. Jutri grem pa lahko k vstajenju. Rajše k vstajenju kot pa lepe lase!

Po kratkem premisleku je rekla Neži: »Cajgasto obleko, ruto za na glavo in črn predpasnik hočem imeti za lase.«

»Dobro,« je rekla Neža. »Stopiva tja na pod; škarje imam pri sebi.«

»Ne tja,« je hitro odločila Ana, »tam naju vidi lahko teta Jera, ki bi ji gotovo ne bilo prav, da prodam lase. Tja v mali hlev stopiva.«

Tam je Neža odvezala svoje zaklade. Kmalu sta izbrali preprosto izgotovljeno obleko, ki je bila Ani prav. Vsedla se je na nizek molzni stolček in je razpela lase. Prelepe zlate lase. Neža je vzela iz cekarja velike škarje in je z levo roko prijala šop zlatih Aninih las. Toda preden je prišla s škarjami do las, je stal na pragu Kredarjev Matija, ženin Anine gospodinje.

»Kaj pa delata?« je vprašal strogo.

Ker mu nobena ni mogla hitro odgovoriti, je hitro sam razumel, za kaj gre in je hitro zarentačil: »Neža, poberi svoje reči, če ne, vse skupaj vržem, tja v blato! Pa le hitro!«

Ničesar ni rekla Neža v svojo obrambo, ker je Matija že dolgo poznala; saj ji je zmešal že marsikatero kupčijo, ki bi ji bila prinesla dobiček. Hitro in brez besede se je odpravila.

Ana pa se je hotela hitro zmuzniti k delu. Žal ji je bilo, da ni prišlo do konca s kupčijo, toda z Matijem, ki je bil že napol njen gospodar, se ni upala pripraviti. Že od nekdanj se ga je ogibala; ne boji se ga; a tako negotova je vedno, kadar jo nagovori, niti pogledati ga ne more.

»Zakaj pa si hotela Neži prodati lase, take lepe lase?« jo je vprašal tako prijazno, kakor ga še ni slišala.

In morala mu je, vsa rdeča od sramu, povedati kako in kaj. Velikih, modrih oči ni dvignila do njega. Rada bi si bila zakrila obraz z lasmi, ki je imela še razpletene po hrbtu. Gledal jo je začuden, saj lase, lepe dekliske lase niso kar tako-le vsak dan naprodaj.

»Tako rada bi bila šla jutri k vstajenju,« je rekla. »In na tvoji svatbi bi bila

tudi rada imela kaj čednega za obleči,« je še hitro pristavila.

Sram ga je bilo te revščina. Uvidel je, da je bila ta revščina za Ano velika čast napram vsemu, kar si je domišljal zaradi svojega bogastva. Nepopisno sočutje se mu je zbudilo do ubožice. Solze so mu stopile v oči, da se je moral hitro stran obrniti.

»Lase moraš obdržati,« je še hitro rekel, ko je že odhajal iz hleva.

Potem pa je mnogo mislil in se je nazadnje sam sebi čudil, da je ženin bogate Rupnice, ki ima v skrinji gotovo dvajset oblek, a niti ene ne da dekli, ki pač dela zanj.

Vsak dan je prihajal k Rupnikovim; ta dan pa je izostal. Rupnica je mislila: zato ne pride, ker je veliki petek in se ne spodobi v vas hoditi.

Drugi dan, ko je bilo že vse tako praznično, pa je zopet šel. Obnašal se je kot navadno. Med pogovorom pa je kakor brez pomena vprašal, kdo od družine bo šel k vstajenju. »Vsi gremo,« je odgovorila Rupnica, »razen tete Jere, ki bo za variha. In seveda Ana tudi ne pojde, ker nima ničesar obleči.« — Ni smatrala za kako posebno nesrečo, če Ana nima kaj obleči in še manj je sebi pripisovala kako krivdo.

Matija tudi ni več govoril o Ani.

Pozno popoldne so odhajali ljudje k vstajenju k fari. Pri Rupnikovih sta ostali res samo teta Jera in Ana doma; pri Kredarjevih pa Matija in mati.

V mraku, ko je pri fari tako veličastno pritrkavalo, je šla Ana čez travnik in v hrib na škarpo, da od tam vidi vstajenje, procesijo in vsaj od daleč sliši alelujo. — Svetel in topel pomladanski večer je bil. Iz daljave je prihajalo močno in ubrano zvonjenje iz mesta. Kmalu so se pa začeli oglašati podružnični zvonovi, drug za drugim in nazadnje še farni zvonovi. Čela dolina je bila en sam spev, ki je odmeval v Aninem srcu. Celo petje se je slišalo in Ana je razločno razumela »Zveličar naš je vstal iz groba.«

Blizu Ane v grmu se je oglasila taščica, kakor da manjka samo njenega glasu še v veličastnem spevu. Ana je klečala in molila. Vsa srečna je bila, da je vsaj iz daljave smela pozdraviti vstalega Zveličarja. — Pa si je domislila, da je prav ta, ki ga zdaj slavimo s prelepo velikonočno procesijo, tudi hodil v preprosti obleki, ki mu jo je stkala mati in to jo je potolažilo. Toda vseeno je pristavila skrivno željo: kako rada bi imela vsaj eno in samo eno boljše obleko, več si res ni upala. Ko je vstala, je stal Matija za njo.

»Tudi tukaj se lahko praznuje vstajenje,« je rekel, potem je pa še pristavil: »Ana, drugo leto bova šla pa tudi midva k vstajenju. Ali hočeš? Takrat boš pa že imela lepo obleko...«

Ničesar mu ni odgovorila, a tudi roke mu ni umaknila, ki je segel po nji. Tako sta šla v vas...

Ko pa je prihodnjč potrkavalo k vstajenju, je šel Matija za banderom med možmi, Ana pa v lepi težki črni obleki med ženami. Pred pustom sta se poročila. Ana je šla kmalu po tisti veliki noči za nar me-

secev v gospodinjsko šolo, potem pa domov k staršem, kjer je počakala, da je prišel Matija ponjo.

Tisto kamrikasto krilo, edino ki jo je pri Rupniku imela, pa je shranila na dno skrinje za spomin na vstajenje.

P. M.:

Zadnja pomlad.

Pomlad, lepa in dobra, je prišla v deželo in je spravila do smeha vse puste in dolgočasne obraze. Po vseh mestih, trgih in vseh je gostovala. Prav posebej pa bi bila še rada pozdravila Kopačeva dva, ti blagi duši, ki sta lani v tih skromnosti slavili zlato poroko. Toda letos so bila vsa okna in tudi edina vrata Kopačeve kočice pod gozdom skrbno zaprta; izmed špranj pa ni bila nobena tako široka, da bi mogla pomoliti pomlad skozi svoj sijoči obraz.

Vsako leto, ko je skopnel zadnji sneg, je obul bajtar Kopač podkovane škornje in je z njimi razbrozgal mehko zemljo daleč naokrog. Ko se je vrnil s takšnega pomladanskekega potovanja domov, je znal svoji ženi Ani natančno označiti, katera drevesa v gozdu njegovega bivšega gospodarja so poškodovana in čigava ozimna je uničena. In prav nikoli ni pozabil prinesiti seboj zelenja, katerega je postavila Ana v beli lonček, poleg rož, ki jih je bila že sama nabrala. Potem pa je ta lonček s cvetjem skozni vse leto krasil počabo sv. družine, ki je bila nameščena v najlepšem kotu.

Tudi to leto je v gozdu nad hišico klicalo ter ihtelo. — In zemlja je pogrešila škornje, ki so ji vsako pomlad prvi pove-

dali, da je njen delež trpljenja. Ljubila je te škornje in ker jih ni bilo, je plakala za njimi. Pred pragom kočice se je izjokala in je tam zapustila velikansko lužo solza. A Kopač ni prišel iz hiše. — — —

Tudi potoček, ki je tekkel mimo te kočice, je postal silno nestrpen. Hotel je priti prav do kočice; zato se je zaletaval v bregova svoje ozke struge, da je s svojimi belimi penami obmetaval glavice blizu njega rastočih zvončkov in trobentic. »Zakaj ta srd?« so vpraševale male glavice — in brž so zvedele. — Studenček je vedel, da se bliža Velika noč; toda stara Ana še ni bila izprala v njegovi bistri vodi perila, kar je storila druga leta. Iz velikonočnega prta in platnenih rjuh je moralo vonjati po sveži pomladi. A tistikrat Ane ni bilo k studencu. — — —

Trda dolga zima jo je bila priklenila na posteljo. Hudo ji je pač bilo, ko ni mogla delati; toda zdravnika ali ljudi iz vasi si ni prav nič želela. Saj ni ničesar (razen zdravja seveda) pogrešala. Dobri in skrbni mož — njen stari Matije — ji je najlepše postregel. Dvakrat ali trikrat v tečnu je odhajal dol v vas, odkoder je prinašal vsega, da jima ni bilo treba stradati in ne zmrzovati.

Toda pred dnevi je začutil tudi Matije ostro bolečino v prsih, ki ni hotela prav nič popustiti. S težkim naporom je naneseš še dovolj vode iz potoka in je vse potrebno znesil k posteljama. Vkljub bolečinam, je natrgal, k potoku gredoč, nekaj zvončkov, jih dal v beli lonček s svežo vodo in stopil nato z lončkom v roki k bolnici. Obe roki, tista ki je držala lonček in ona, ki je pri-

tegnila cvetje k sebi, sta se močno tresli. Poslavljaljoča se zima je z velikimi, kot biseri težkimi solzami obdarila pomlad in pomlad je v objemu zime — trepetala.

Matijca je dušilo, glava mu je žarela in usta so mu bila izžgana. Že več tednov se Ana ni mogla več sama dvigniti. Takrat pa je, s skrajnim prezirom lastnih bolečin, omakala ruto v hladno studenčno vodo in z njo obkladala čelo in hladila ustnice svoje bolnega druga.

Včasih so težki napadi malo odjenjali in tedaj sta se oba bolnika nežno pogovarjala ter tako pričakovala čudeže pomladi, ki je dihala k njima iz belega lončka pod sveto podobno. In majhna lučka, ki je utripala med belim cvetjem, ju je v tej veri utrjevala.

Večkrat sta zahrepenela po dobrih ljudeh, ki bi jima mogli vsaj nekoliko olajšati bolečine. Toda ljudje niso vedeli za njiju bolezen in v zadnjih dveh tednih postata tudi niso utegnili misliti na nju.

»Si že lačna, Ana... uboga...?«

»Nisem. Čisto miren bodi, Matije!... Te močno boli?« V njegovih črtah je brala trpljenje; Matije pa ga je hotel s smehljajem prikriti.

Prav tedaj pa je zaplesal pred njima zlati žarek. Videl je trpljenje starega Matijca in mu je hotel pomagati. Poljubljal ga je tako dolgo na oči, da so ga ti topli poljubi mirno uspavali. Zaspal je s smehom na ustnih. ...

Ko je opravil prvo dobro delo, je sedel žarek na Anina mrzla kolena. S hudomušno nagajivostjo ji je pričel nato utirati že skoro otrple noge. O, kako dobro je delo

35

RAZNO

Arabčeva modrost. Pred leti je potoval francoski učenjak po puščavi. Za vodnike in spremljevalce je imel nekaj Arabcev. Kakor hitro je solnce začelo, so Arabci razprostrili svoje preproge, poklekli in molili. Ko so bili gotovi, je vprašal učenjak, ki je spadal v vrsto nad vse pobožnih brezvercev, poglavarja Arabcev precej zančljivo: Kaj ste pa sedaj delali? — Molili smo! — Molili? H komu neki? — K Bogu. — Učenjak se zasmehljivo nasmehi in nadaljuje: Si že kedaj Boga videl? — Nisem. — Si ga že kedaj otipal? — Nisem. — Potem si pa norec, če veruješ v Boga, ki ga nisi videl, ne slišal, ne otipal z rokami! — Arabci niso odgovorili nič. Šli so k počitku, drugo jutro pa zgodaj vstali. Ko pride učenjak iz šotora, pravi: Tu je pa ponoči hodila kamela. — V očeh arabškega poglavarja se posveti in hitro povpraša: Ali ste jo videli? — Ne. — Ali ste jo slišali? — Ne. — Ali ste jo otipali?

Zagorski zvonovi.

»Novega? Ne vem. Štiri tedne te ni bilo? ... O veliki svatbi menda veš?«

»Svatbi? Kdo se je pa poročil?« je vprašal Osojnik.

»Oh, torej res ne veš? — Križnarjevo dekle s poštarjevim sinom.«

»Kaj, Križnarjeva Gela? To ni mogoče,« je rekel Marko silno razburjen.

»Pa je le res. Jutri bo svatba. Ponosno dekle je nevesta in je povsod okoli govorila, da berača ne mara. Denar že ima poštarjev, sicer pa ni mnogo prida. Kmalu ga bo sita.«

Nastal je molk. Nato je rekel Babnik:

»Jutri boš šel gotovo na svatbo, kaj?«

»To se razume,« je odgovoril Marko, »sosedje morajo iti na svatbo.«

»Seveda, ako ima človek take sosede, mora biti prijazen z njimi,« se je zasmel Babnik in odšel.

Marko je hodil nekaj časa dalje kakor brez uma. Nenadoma je obstal. Pred nočjo ne sme v Zagorje.

Pod nekimi kozolcem ob poti je čakal, dokler se ni zmračilo. Neprestano mu je stala pred očmi slika bivše neveste. A njegove misli niso bile jasne in ni vedel, ali ga njena slika odbija ali privlačuje. — Ko se je stemnilo, je šel dalje. Po hribu navzgor je skoraj tekkel, kot bi hotel ubežati groznemu zasledovalcu.

Pri Slivnikovih so zmolili baš rožni venec, ko je stopil v sobo. Sprva so ga vsi začudeni gledali, nato pa so ga obsuli z ljubeznjivostmi in prijaznostmi. Marta, nema deklica je bila vesela kakor še nikoli.

Njene žareče oči so od časa do časa obstale na mlademu možu, gledala ga je prijazno, mehko, sočutno. Navidezno mirno je pripovedoval Marko o svojem potovanju, vendar ni mogel popolnoma zatajiti, da mu leži nekaj težkega na srcu. Ko so odšli vsi spat, je ostala Tončka sama z bratom v sobi. Nekaj časa sta sedela molče, nato pa je rekla Tončka poglasno:

»Dolgo, dolgo te ni bilo domov. — Saj že veš, Marko, kaj ne?«

»To, o Križnarjevi Geli? Poroko misliš?« je odgovoril brat in zardel; »da, zvedel sem v Podgorju.«

»Ne smeš biti preveč žalosten, Marko; vedno se mi je zdelo, da ti ne boš srečen z Gelo. Nikdar ni bila tako dobra kot si ti. Glej, Marko, boš že dobil kako drugo dekle, ki bo bolj odkrita in te bo bolj ljubila.«

»Ne potrebujem nobene in je tudi ne maram,« je rekel ostro, toda takoj je mehko nadaljeval: »Saj imam tebe, Tončka, na ženitev ne bom nikdar mislil. Saj lahko ostanem pri tebi in rada me imaš tudi nekoliko.«

»Ti dobri, ljubi brat!« je šepetala Tončka in mu toplo stisnila roko; »ostani vedno pri nas. Ako boš kdaj odšel, ne bom več tako srečna. — Da te imam prav tako rada kot preje in mogoče še bolj, ni treba da bi omenjala. Midva si vidiva v srce.«

Nastal je molk. Brat in sestra sta si ljubeče gledala v oči. Nato je vprašal Marko:

»Ali bosta šla jutri ti in Peter na svatbo, Saj so vaju povabili, ali ne?«

»Povabili, Ne. Ne tebe in ne naju. Boljše je tako; na noben način bi ne šla.«

»Tako? Torej nočejo biti niti sosedje z nami? Dobro — da vem!« je razburjeno vzkliknil Marko

starici ta božajoča toplota! Da pa ne bi prebudila spečega moža, se je žarku neslišno zahvaljevala.

Brez bolečin, z občutkom, da ji je toplota privredla v žile nove, mlade krvi, se je dvignila, da pogleda na moža. Spal je še, ona pa je bila srečna in se je vsled tega morala vsaj rahlo dotakniti njegove roke. Zdelo se ji je, da jo je ob dotiku spreletela mrzla zona. A hitro se je domislila, da kroži po njenem telesu zdaj nov val vroče krvi in se je tiho srečno zasmejala.

Mati je se ni ganil in ni trenil z očesom. Pobožala ga je po licu in nato še poljubila na čelo. — Kakor — da je poljubila ledeno ploščo — so jo zaskalele ustnice! Tedaj jo je, kot blisk, prešinilo spoznanje in zastrmela se je v moževe negibne roke in v njegov voščeni obraz.

Strmela je vanj še potem, ko ji je otrpnil očesni živec. Bolečina pa je med tem razdirala; vsesala se je v njen mozeg, pila ji je kri.

Ko se je solnčni žarek umaknil iz sobe — je udarila glava ob glavi.

Večna luč je med belimi cvetovi zdajkrat zatrepetala.

Na vasi so ropotale raglje.

Kako štejemo leta.

Nam v sedanjih časih se zdi že kar samo ob sebi umevno, da računamo začetek našega časa z letom Kristusovega rojstva. Težave, ki so jih imeli v starih časih s preračunavanjem časa za razne dogodke, so nam

danes povsem neznane. Kratkotako pravimo: od Kristusovega rojstva nazaj ali naprej šteti vendar ni težko. Toda pomisliti moramo, da to ni prišlo samo od sebe, ampak je bilo treba tudi to ob svojem času iznajti in to je, lahko rečemo, ena največjih dejanj človeškega rodu.

Več stoletij niso niti mislili na to, da bi Kristusovo rojstvo vzeli za temelj časovnega računa. Kristus in družabno življenje sta si bila takrat tako nasprotje, da bi se zdelo nekako oskrunjenje, če bi vzeli Kristusa za temelj koledarske preosnove.

Toda, kako pa so šteli v starih časih leta?

Rimljani so jih šteli od ustanovitve Rima, ki pade po našem koledarju v leto 754. Dalje so šteli leta po raznih važnih zgodovinskih dogodkih, n. pr. po punskih vojskah. Najbolj pa so se oprijeli štetja let po obeh konzulih, ki sta bila na vladi. Kdor je hotel znati računati z leti, je moral poznati tudi leta vseh konzulov. To ni bila malenkost! Zlasti, ker so se ista imena večkrat ponavljala; zato so imeli Rimljani večkrat kar dvojni koledar.

To je veljalo za Rim, rimsko cesarstvo in Italijo.

Drugi narodi so imeli zopet drugačne časovne račune. Grki n. pr. so računali svoj čas po seleukidskem časovnem računu. Ta spada po našem koledarju v l. 312 pred Kr. in ga pripisujejo Aleksandru Velikemu.

Egipčani in z njimi narodi v jutrovih deželah so šteli leta po neki časovni dobi po 15 let, ki je imela svojo vlogo pri odmeri davka.

Drugi narodi so zopet uredili koledar po dogodkih svoje zgodovine; nekateri niti niso poznali enotnega časovnega računa; največ mest pa je računalo čas po času svojega obstanka.

Ta razdvojenost v koledarju je trajala še več stoletij po Kristusovem rojstvu. Nastali so še novi, n. pr. španski, ki je imel svoj začetek nekako v l. 38 pred Kristusom, potem dioklecijanski, ki se je pričel z l. 281 in je bil zelo razširjen. Seveda se je pri taki razliki vedno bolj kazala potreba po enotnem koledarju za celotni zahod. Ta potreba pa je rasla vedno bolj, čim bolj se je razširjalo krščanstvo. Krščanska duhovščina je stremila pred vsem po enotnem koledarju že zaradi enotnega praznovanja cerkvenih praznikov. Toda kaj naj bi bila temeljna enota? Razmišljali so o tem, da bi računali čas po zgledu Rimljanov, (ki so ga določali na obeh konzulih) a bi vzeli za temelj vladanje papežev. In res zasledimo v 5. stoletju večkrat zapiske » v 5. letu pontifikata tega ali onega papeža. — Seveda pa se to datiranje ni obneslo prav tako, kakor ono po rimskih konzulih. Tudi so se papeži takrat precej hitro vrstili na Petrovem prestolu in bi bilo časovno preračunavanje zelo težavno. V tistem času pa je bilo tudi nekako tekmovalstvo med duhovsko in svetno gosposko in je cesarstvo v tej zgolj svetni zadevi zahtevalo prednost zase.

Tako so ta različna preračunavanja časa šla vzporedno do 6. stoletja. Takrat pa je neki menih Dionizij, ki si je sam priredil tudi še ime Exiguus (t. j. manjši)

»Mož si, Marko, že marsikaj hudega si prenesel in tudi to boš prebolel,« je rekla Tončka.

Osojnik je to noč malo spal. Ko je bil sam v svoji sobi in začel razmišljati o vsem tem, je divjalo v njegovem srcu. Silno ga je bolela žalitev. Kako odkritosrečno in brez pridržka je dal srce tej deklici, kako vroče in iskreno ji je priznal ljubezen, kakšne žrtve je hotel doprinesiti! Gela ni mogla dvomiti o njegovi ljubezni. Iz vsake njegove besede je lahko videla, kako resno misli. Ona pa je hodila za njim z lepimi besedami, s cenjenimi solzami, a ga končno vrgla od sebe. — Ne da bi njemu odpovedala, je dala svojo roko drugemu. V zadnjem času je videl, da je deklica lahkomišelnica, a da je tako hinavska, pač ni mislil.

Zmučen na duši in telesu je zjutraj vstal in hodil okoli hiše. Nato pa je oblekel nedeljsko obleko in s težkimi koraki odšel v Podgorje. Ko je prišel tja, so bili svatje že zbrani. V dragoceni poročni obleki je bila Križnarjeva Gela še ponosnejša in mikavnejša.

Napol v sanjal je šel Osojnik v cerkev. Tam je pokleknil zadaj pri krstnem kamnu, da ga ni nihče opazil. Videl je Gelo, kako je stopala proti oltarju, slišal je njen jasni in odločni »da«, ki ga je zbudel v dnu srca. — Ko je stopala nevesta od oltarja, pa Marko ni mogel odtrgati oči od nje. Hotel je moliti, a ni mogel. V njegovem srcu je divjal boj. Tedaj se je nenadoma spomnil Tončkinih besed: »Mož si, Marko! Premagal je svojo bol in v njem je vstal razum, dolžnost in ponos.

In sedaj je lahko molil; njegova prva molitev se je glasila:

»O Bog v nebesih, naj ne trpi Gela radi tega, kar mi je storila. Iz srca ji odpuščam.«

Nato je molil dalje; ves čas med mašo je molil vroče in iskreno, a le za Gelo.

Po službi božji je ostal še nekaj časa v cerkvi, da bi se umaknil svatbenemu vrvenju. Nato je šel v gostilno, si naročil kosilo in se zamudil dalje, kot je prvotno nameraval. Šele proti večeru se je vrnil domov.

V naslednjem času se je Osojnik skoraj izogibal ljudi. Brez miru je hodil okoli in neprestano razglabljal. Toda polagoma je prišel do prepričanja, da s Križnarjevo Gelo ne bi bil nikdar srečen. In ta misel ga je pomirila.

XV.

Minula je zima in bližala se je vesela, lepa Velika noč. Po travnikih in poljih so ljudje že pričeli vsepovsod z delom. Le na cerkvenem s'avišču se ni ganila nobena roka, zakaj vsa sredstva so bila izčrpana. Osojnik je pregledal svoje gozdove, da bi iz njih dobil kaj denarja. V sporazumu s svojim najemnikom, svakom Petrom je posekal približno ducat velikih dreves; vendar pred jesenjo ne bo mogel prodati lesa. Dofedaj pa bo moral čakati. To pa je bilo za mladega moža ki je hotel na vsak način cerkev dokončati, najhujše. Često je hodil okoli napol dozidane cerkve ter tu in tam kaj popravil. Več ni mogel storiti. Ob nedeljah popoldne je sedel ob robu gozda, gledal cerkev ter mislil in mislil. Često je mislil na Skobečevega Jožeta. Samo Jože bi mu lahko pomagal. Vendar ni več upal na njegovo vrnitev, zakaj že več kakor pol leta ni bilo nobenega glasu o njem. Gotovo je ležal že kje v hladni zemlji. — Ubogi, nesrečni mož. In z Jožetom so bili zvonovi končnoveljavno izgubljeni; brez zvonov pa cerkve ne bodo dokončali. Sicer je bila cerkev na zunaj gotova, toda če ne bodo mogli delati naprej, bo vsa

— Na. — No, potem ste pa poseben učenjak, če verujete v kamelo, ki je niste videli, ne slišali, ne otipali! — Pa, odvrne učenjak, v pesku tukaj vidim sledove njenih nog! — In, pokaže Arabec na krásno vzhajajoče solnce, tam poglejte pa sledove neskončnega Boga in verujte v njega!

Izredna starost pri vednem zdravju. Oče zdravnikov Hipokrat je dosegel starost 140 let in ni bil nikoli bolan. Vprašali so ga, kako je vendar živel, da je dočkal tako visoko starost. Odgovoril je: »V cellem življenju se nisem nikdar popolnoma do sile tega najedel.«

Radio, kino in alkohol. Angleži so bili kot mornarji vedno veliki prijatelji močnih žganih pijač. Leta 1906. so popili na Angleškem 145,077849 litrov whiskyja, ruma in gina. V zadnjih dobah pa se je uvedla desetna propaganda za treznost; razen tega so zočeli ljudje, namesto da bi sedeli po gostinah in krčmah, obiskovali kino in radio. Poraba alkohola je padla leto za letom in 1927. leta je znašal konsum samo še 46,868.144 litrov, torej za okroglo dve tretjini manj. Nekoliko manj je padla poraba piva; leta 1906 je znašala 21.510.077 litrov.

pršel na misel, da bi se Kristusovo rojstvo lahko vzelo za temelj računov časa.

Izračunaval in preračunaval je prav velikonočni datum in je videl, koliko zmotam in težavam je bilo podvrženo dotedanje preračunavanje časa. Zelo ga je odvrčalo tudi od tega, da bi bil Dioklecijan, ta izkletnik sovražnik krščanstva merodajen za določanje krščanskih praznikov po svojem kalendarju. Zato je napisal: »Primernejše se mi zdi, da postane večlovenčenje našega Gospoda merodajno za praznike celega leta, da tudi vedno bolj pride do veljave račetek našega određenja.« In tako je izračunal velikonočni datum tistega leta.

To preračunavanje časa je našlo povsod kosti navdušenja. Preden pa se je uveljavilo, pa so pretekla stoletja. Španska je obdržala svoj način celo do 14. stoletja.

Štetje let pred Kristusovim rojstvom po tej prenovitvi še ni prišlo v poštev; to je ostalo še pri starem. Šele v 18. stoletju so prišli do tega, da bi štetje let nazaj od Kristusovega rojstva odpravilo vse težave. Torej je pravzaprav celotno računanje let od Kristusovega rojstva še komaj par sto let staro. Vendar moramo vedeti, da je bila to krščanska iznajdba. Toda za enkrat se je poslužujejo samo naordi, ki so pod krščanskim vplivom. Kitajska, Japonska in Indija imajo še lasten sistem, vendar ni čvoma, da bodo kmalu odpadle vse razlike in se bodo vsi narodi le tega posluževali.

Češki semenski oves

graboro, čebulček, kakor tudi vsa druga poljska in vrtna semena nudi najceneje SEVER & KOMP., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5.

36

leta 1913 30.758.800 litrov, leta 1927 pa le še 23 milijonov 418.640 litrov. Padlo je tudi število gostilin in krčm, pač pa je narastlo število klubov, kjer se tudi toči alkohol. Navtavno je, da se kaže napredovanje treznosti tudi v policijski statistiki. Še leta 1906 je bilo na Angleškem radi pijanosti aretiranih 174.277 oseb, leta 1927 pa le 65.168. V Londonu samem je padlo število aretacij zaradi pijanstva na polovico.

Gigantski otroški park otvorijo v Moskvi; dostop pa bodo imeli samo otroci onih ciganov, ki so organizirani v boljševiskih zadrugah.

Dvojčki. — V ameriški družini Will Lehr so te dni dobili dvojčke, fantičke. Matí novorojenčkov ima brata dvojčka. Oče novorojenčkov ima dva brata, ki sta dvojčka in tudi njegova mati je izrasla kot dvojček.

Prav ima. Učiteljica je opisovala učenkam razne vrste kač in je na koncu vprašala Verico: »Čuješ, Verica, zakaj se moraš varovati v gozdu kač?« — Verica: »Da me katera ne zapelje kakor Ežo v raj.«

Z Orli v Prago!

Pisali smo že o mednarodnem orlovskem taboru v Pragi, ki se bo vršil letos od 1. do 8. julija. Ob tej priliki pohiti v zlato Prago tudi slovenski Orel in njegovi številni prijatelji. Izlet organizira JOZ., ki še vedno sprejema prijave.

Določeno je, da se bo potovanje in bivanje v Pragi vršila na sledeči način:

Iz Ljubljane se odpeljemo

s posebnim vlakom v ponedeljek 1. julija popoldne ob 4, iz Celja ob 18.20, iz Maribora ob 19.50, v Špilje pridemo ob 21.10, v Graz ob 23. Čez znameniti prelaz Semering se peljemo ponoči, pridemo na Dunaj v torek 2. julija ob 3.20, se odpeljemo dalje ob 4.20, smo v Breslavi ob 6.10 do 7.10 ter pridemo na Uh. Hradište, kjer je izhodišče za Velehrad, ob 8.30. Izletniki bodo lahko obiskali katedralo na Velehradu tekom popoldneva, od 12 do 2 bo kosilo, ob 4 popoldne pa nas vlak potegne dalje. Ob 16.40 pridemo v Olomuc, kjer obiščemo mavzolej (skupno grobnico), v katerem je pokopano mnogo naših rojakov, ki so v svetovni vojski umrli po zg. Češkem. Tem svojim rojakom bomo na grob ponesli domače prsti.

V sredo, 3. julija si bodo izletniki lahko ogledali Olomuc, napravijo lahko tudi izlet na Svaty Kopeček, kjer bo ob 7 zjutraj sv. maša. Ob 10 dopoldne se odpeljemo iz Olomuca, pridemo v Češko Trebovo ob 12.30, v Usti nad Orlici ob 12.45, v Pardubice ob 13.40, v Kolín ob 14.30, ob 4 popoldne pa se pripeljemo

v Prago,

kjer bo najprej malica, potem ureditev prenočišč in nato počitek.

V Pragi ostanejo izletniki skupno 4 celih dni, t. j. v četrtek, petek, soboto, nedeljo in ponedeljek. Vse te dni se vrše na Stadionu velike mednarodne prireditve, pri katerih nastopijo tudi Slovenci in Hrvatini. O teh prireditvah smo že podrobno pisali.

Iz Prage odpelje vlak domov

izletnike v ponedeljek, 8. jul. zvečer ob 6. Ob 21.30 pride vlak v Budjejevice, ob 23 se peljemo preko češko-avstrijske meje ter pridemo v Linz ob 0.50 (torek 9. julija). Ob 5 zjutraj pridemo v Judenburg, kjer takisto obiščemo grobove jugoslovanskih vojakov in jim nasujemo na njih mrtva trupla domače prsti izpod slovenskih planin...

Iz Judenburga k Gospej sveti

se izletniki odpeljejo v torek ob 8 dopoldne. Na Gosposvetsko polje, kamor vežejo Slovence toliki znameniti spomini iz davne preteklosti, pridemo ob 11 dopoldne in ostanemo tam do 2 popoldne. V Celovec pridemo ob 5. popoldne, na jugoslovansko mejo približno ob 6 ter na Jesenice nekaj minut čez 7 zvečer.

V Ljubljano nazaj

se končno pripeljemo s posebnim vlakom v torek 9. julija približno ob 10 ponoči. Štajerci se bodo iz Celovca peljali s svojim vlakom najbrž preko Prevalj, Dravograd in Maribora domov.

Vse to potovanje bivanje v Pragi s hrano in stanovanjem vred stane primeroma

stavba končno razpadla. Ob takih mislih je vztrepetal Osojnik in težka žalost je legla na njegovo srce.

Neko nedeljo, začetkom junija ga je žalost tako prevzela, da so mu tekle iz oči svetle solze. Nenadoma je zaslišal šum in ko se je ozrl, je stala pred njim Marta, nema dekla. Deklica je tako krčevito ihtela, da je vse njeno telo trepetalo. Začuden je planil Osojnik kvišku in vprašal:

»Za božjo voljo, Marta, kaj pa je?«

Nekaj časa je deklica ihtela, nato pa je z znamenji povedala:

»Smiliš se mi, smiliš se mi! Može ne jokajo radi malenkosti. O, ko bi ti mogla pomagati!«

»Marta, ti si dobra, plemenita deklica,« je rekel ginjen, »tvoje sočutje mi dobro dene; a pomagati more le Bog. Moli, mnogo moli, da bo pomagal.«

Komaj je to izgovoril, je zadonel iz Črne stene jasen glas in nato še eden — in nato je zadonelo rahlo zvonjenje. — O Bog, zvonovi zopet zvonijo! Prestrašena je strmela deklica v temno skalovje, Osojnik pa je zaklical:

»Marta, Marta, Bog je že pomagal! Skobčev Jože je tu.«

Vsa začudena je pogledala Marta Marka in vprašala z očmi:

»Skobčev Jože? Moj stric je tu? Odkod to veš?«

»Da, da, tako je,« je potrdil Osojnik, »sicer bi ne čuli zvonov.«

Deklica je bila sedaj še bolj začudena in jasna radost je sevala z njenega obraza.

Ko je zvonjenje utihnilo, je stopal Osojnik razburjen po hribu navzgor. Marta mu je sledila ponižno kakor psiček, s tiho željo, da bi Marko še govoril z njo; toda on je kar pozabil na ubogo deklico, tako je bil zatopljen v svoje misli.

In res, Osojnik se ni varal. Skobčev Jože se je

vrnil. Prihodnje jutro, ko je šel Marko v gozd, je stal stavec nenadoma pred njim. Marko se ga je silno prestrašil, zakaj stari mož se je žalostno izpremenil. Na njegovem bledem, upadlem obrazu je bilo nebroj gubic, sivi lasje so postali snežnobeli, oči so izgubile ves ogenj, mišice so izginile, bila ga je sama kost in koža. Ves se je tresel, kakor bi imel vročico.

»Za božjo voljo, Jože, kakšen pa si?« je vprašal osuplo Marko.

»Kaj ne, postaral sem se? To ni nič čudnega, ako mora človek v teh letih toliko prestati,« je mrko rekel stavec; toda njegov glas ni zvenel več tako osorno, kakor prej, temveč je ležala v njem neka mehkoča.

»Kje si bil? Kaj si prestal? Ali se ti je zgodilo kaj hudega? Zakaj se nisi nič oglasil?« ga je obsul Osojnik z vprašanji.

»Počakaj malo, ti bom povedal vse lepo po vrsti,« je rekel trudno stavec; »sediva malo. Slab sem in noge me ne drže več.«

Ko sta sedla na neko deblo, je začel pripovedovati stavec v kratkih, pretrganih stavkih:

»Saj veš, da me je župnik strogo prijel radi grofa, Martinega očeta. Rekel je, da mu moram odpustiti, sicer tudi Bog meni ne bo odpustil in deklica bo radi mene zelo trpela. — Uboga, ljuba sirota naj bi trpela radi mene! Ne, ne, te odgovornosti nisem mogel prevzeti. Strah me je tako zelo izmučil, da sem bil pripravljen prenesti vsako žrtev. Celo dal bi deklico grofu, ako bi bilo to v Martino srečo. Župnik mi je rekel, da obžaluje svoj greh in da je postal boljši človek. Tega nisem mogel verjeti, zato sem se hotel sam prepričati, kako stvar stoji, in ako lahko zaupam deklico grofu... Šel sem torej v glavno mesto in vprašal za grofa Salburga. Povedali so mi, da je to holan mož in da je odpotoval v Arco. Šel sem

zelo nizko vsoto ter je tako zelo mnogim omogočena prilika, da si ogledajo mnogo lepih krajev, starodavno Prago, da občudujejo veličastni nastop celokupnega slovanskega orlovstva, ki bo v tisočih triumfiramo v Pragi. Kakor smo že poročali, se plača za potovanje v III. raz. (všteta je seveda tudi vsa hrana in stanovanje v Pragi)

samo 750.— Din,

ki jih je treba naprej vplačati do 1. aprila. Za II. raz. potovanja in hrano in stanovanje v konviktu je plačati 1050.— Din, isto privatno 1150.— Din, v hotelu 1350.— Din in več. Opozarjamo, da te cene veljajo samo za tiste, ki se prijavijo do označene datuma, t. j.

do 1. aprila 1929,

za vse ostale zamudnike pa se bo ta vsota nekoliko zvišala, ker se vsled takšnih zamudnikov zvišajo tudi režijski stroški. Nujno potrebno je tedaj, da vsak, ki ima namen potovati z Orli v Prago takoj prijavi to svojo namero pripravljalnemu odboru JOZ, Ljubljana Ljudski dom, ter da tudi plača do tedaj označeno vsoto.

Preokret v kmetijskem življenju.

Opozovali in razmišljali smo kmetijsko življenje, kmetijsko delo, kmetijsko izobrazbo, kmetijsko kulturo v starih časih. Videli smo tudi, da je kmetijsko kmetijsko izobrazbo spadala zlasti praktična stran.

Potem pa je prišel preokret v kmetijskem življenju in s tem tudi izprememba v kmetijski izobrazbi. Stara kmetijska kultura lahko rečemo je zašla pod vplivom mesta.

Po osvoboditvi iz tlake in odvisnosti od gradu je bil kmet zunanje res svoboden, notranje pa še ne. Te svoje prostosti nekako še ni bil zmožen, ni je prav razumel in še vedno se je oziral po nekaki opori, da prisloni nanjo svojo nesamostojnost.

Ko je prenehala gospodarska in socialna odvisnost, je prišel iskat vzora za svoje novo prsto življenje. Našel ga je v mestnih razmerah, v mestnem delu, v mestnem življenju sploh, ki ga je že od nekdaj z zanimanjem, pa tudi z zavistjo opazoval in si želel njegove navidezne dobrote. Med seboj in meščanom je videl velik prepad, ki ga je hotel za vsako ceno premostiti, da bi bil tudi on deležen mestnih dobrin; kajti nič več ni imel zaupanja v svoje bistvo in njegove želje so šle za enim ciljem, da se otrese kmeta in kmetijskih navad in postane kar najbolj podoben meščanom. Bilo je to zlasti v času nastopajočega liberalizma, ki je vedno rad udaril po pravem in pristnem kmetu in je smatral le tiste za vredne, da jih sprejme med svoje privržence, ki so se otresli kmetijskega toda pristnega obnašanja in so se radi mešali med »jaro gospodo«.

Tako je terej kmet zavrnil stare in častitljive domače in vaške navade in jih je skušal nadomestiti z mestnimi, gospodskimi. S tem pa je zgubil prav mnogo od svoje pristne kmetijske moči, svojega bistva.

Mesto, da bi iztrebil slabe strani kmetijskih šeg in navad, še čarovnije so

bile tedaj pogoste, in jih nadomestil z dobrinami nove dobe, ki bi bile zanj res koristne, pa je popolnoma prelomil s staro dobo. Toda pomisliti je treba, da tudi dorasajoči človek ne zavrne svojih otroških let, ampak vzame s seboj v zrelo življenje vse, kar se je naučil in kar je skušal; seveda se oklene tedaj le dobrih stvari, ki jih dalje razvija. Tako bi bil moral tudi kmet storiti; koristne in dobre stvari iz stare dobe prenesti v novo, slabe pa opustiti in zavreči. Na starem temelju bi se dalo dobro dalje zidati s pripomočki, ki jih je prinesla nova doba, a z novostmi novega časa je pristno kmetijsko življenje starega časa skoro da zašlo v pozabo. Le v krajih daleč od mesta je še živel.

Toda kakor je prvi čas ugajala novotarija, ki je iz mesta zašla na deželo, je kmalu vendar v vasi nastala nekaka praznina; tistega lepega vaškega življenja ni bilo več, novo pa ni bilo primerno za vas. Resničnih mestnih vrednot v načinu življenja in izobrazbe si kmet ni mogel prilaščiti. Tako smo videli, da je v takih z meščansko gospodščino zmešanih krajih nastalo čudno stanje: staro prijetno vaško življenje je prenehalo, novega duhovnega in duševnega življenja, ki bi bilo samostojno kmetijsko, pa kmet ni bil zmožen. Živel je delu, zgolj in samo delu, telesnemu delu, ne da bi si znal prisvojiti praktične izsledke znanosti (tehnike) in jih v svojem obratu izrabljati. Za preokret duševnega življenja pa ni bilo časa, ne prilike. Videli smo, da si je vaško prebivalstvo takih krajev za razvedrilo in sicer edino razvedrilo iskalo gostilno in ples.

tem ob francoski meji, ob morju. — Tam pa sem mi rekli, da je šel v Italijo, k morju. Zopet sem potoval za njim. A težko je tako potovanje, ako človek ne pozna ne krajev in cest, ako ne razume ljudi in nima mnogo denarja. Zašel sem, trpel sem lakoto in čisto sem moral beračiti, da nisem popolnoma omagal. Šele po treh mesecih sem našel pravi kraj, daleč tam ob rancofski meji, ob morju. — Tam pa sem vedel, da je odpotoval grof že domov, zato sem se napotil proti domu. Toda nesreča me je neprestano preganjala: Komaj sem prišel čez moje, sem dobil pljučnico in sem moral ležati štiri tedne v umazanim, mrzlem kotu med tujimi, neusmiljenimi ljudmi. — O koliko sem pretrpel! — Često sem že mislil, da je po meni. A nisem smel umreti, za vse na svetu ne! — Kaj bi bilo potem z ubogim otrokom, z Marto? In cerkev, in zvonovi! — V onih urah sem molil, tako vroče kot še nikdar v življenju, naj mi Gospod podeli zdravje, vsaj za toliko časa, da bom uredil svoje stvari. In obljubil sem, da bom storil vse, kar treba, odpustil bom svojim sovražnikom. — Bog mi je bil milostljiv in je pomagal... Dobro. — Kakor hitro sem bil nekoliko pri moči, sem šel na pot; a le počasi sem prišel naprej. — V glavnem mestu sem končno dobil grofa. Bil sem ves začuden. Ta človek je še mnogo večji revež kakor jaz. Ubog pohabljenec je — saj veš, od strela — moj Bog, žal mi je; in ako bi tedaj vse to vedel, kar vem danes, tega ne bi nikdar storil. Sedaj ima vodenico in se ne more ganiti s postelje. Ves obupan obžaluje greh, ki ga je storil nad mojo sestro in hoče vse storiti, da bi to popravil. — Moj Bog, saj se tudi dovolj pokori; in kljub temu je neprestano zahteval od mene, naj mu naložim kako pokoro. Ker ni hotel odnehati, sem mu naložil veliko, zelo veliko pokoro; a zanj ne bo težka, — In silno hrepeni po tem, da bi videl svojega

otroka, Marto. Moj Bog, nobenega brata nima in nobene sestre ter nikakih bližnjih sorodnikov. Ves zapuščen živi med tujimi ljudmi in kakor verna duša hrepeni po človeku, ki bi mu bil blizu. Silno se mi je zasmilil ubogi revež... Kaj sem hotel storiti drugoga kot to, da sem ga tolažil in mu obljubil, da bom kmalu zopet prišel in mu pripeljal njegovega lastnega otroka? Ne morem povedati, kako se mi je revež zahvaljeval in mi stiskal roko... In sem prišel sem po Marto.

Starec je nehal govoriti in tudi Osojnik je ginjen molčal. Čez nekaj časa je rekel skoraj očitajoče:

»Torej, vzela nam boš Marto?«

»Moj Bog, kaj naj storim drugoga?« je tolažil starec; »ako bi ti videl to gorje in to revščino, ne bi mogel odbiti grofu prošnje. Sicer pa ne bo živel več kakor nekaj tednov. Marta naj nekoliko olepša težko preizkušnemu možu zadnje dneve. Ko bo pa grof umrl, se bo zopet vrnila sem, v tujini je ne bora pustil same.«

»V božjem imenu, ako ne more biti drugače, naj gre,« je rekel čez nekaj časa Osojnik; »le deklica se mi smili, ker mora vadno tja, kjer je gorje in žalost.«

»Na sveta je...« prispelje in žalost.

»Človek bi skoraj res mislil to, ako prihaja on udarec za drugim, in ni nesreč ne konca ne kraja,« je zavzdihnil Marko; »tudi mi smo mnogo prestali v teh zadnjih mesecih.«

»Vse vem, vse vem,« je rekel starec; »moj Bog, kdo bi si mislil, da bo Katra tako hitro umrla in da nas bo pustila popolnoma na cedilu. — No, Križnarjevi naj le obdrže svoj denar.«

»Vedno se mi zdi, kakor da Bog ni hotel dati Katri milosti, da bi storila kako veliko, dobro delo. — Sicer je imela vedno dobro voljo.«

Novo iznajdbe. Dan-skemu inženjeru Verhageau se je po dolgotrajnih poskusih posrečilo iznajti neko novo kovino, ki ima to lastnost, da je raztegljiva kakor guma. Polet tega je tri kovina tako lahka, kakor aluminij. Te iznajdbi pripisujejo ogromno važnost, posebno za industrijo. — Druga, za tekstilno industrijo važna iznajdba je »rastlina«, ki jo je po dolgih križanjih izgovoril neki Anglež. Strokovnjaki trdijo o tej umetni rastlini, da bo značila popoln preobrat v tekstilno industrijo, ker producira v veliki množini lan in druge, za tekstilno industrijo potrebne snovi. — V Ameriki pa so iznašli novo, strošno morilno snov, tako imenovane smrtonosne žarke, ki imajo tako moč, da na veliko daljavo raztopijo 100 metrov debelo svinčeno ploščo in uničujejo vsako živo bitje.

Katehet: »No, ti zaspali, Tonč, povej mi, koliko časa sta bila Adam in Eva v raju srečna in zadovoljna?« — Tonč se je odzval: »Dokler niso dozorla jabolka!«

Vaška lipa je samevala ob nedeljah popoldne, dasi je v lepih prejšnjih časih staro in mlado zbirala v svoji senci. Zginili so prijetni zimski večeri pri eni ali drugi hiši, kjer je še živel stara domačnost in ljubka zabava.

Treba, nujno treba je bilo misliti na od pomoč. Odkod bo li prišla...

(Dalje prihodnjic.)

Pravdarji iz hudobije

Naše ljudstvo — naš slovenski človek — ima po prštežni večini čut in srce za svojega bližnjega, kar mu je v veliko čast. Kot povsod — se pa dobe tudi pri nas izjeme, ki delajo sramoto poštemu slovenskemu imenu in slovesu; ki škodujejo če le morejo svojemu bližnjemu na premoženju, na zdravju, ali kakorkoli že, in ki delajo krivico iz prirojene, priučene ali privzgojene hudobije, iz nagajivosti ali iz maščevanjaželjnosti. K sreči takih ne ljudi ni mnogo, ker bi bilo sicer gorje preveliko, pa najsi bo le en sam hudobnež v vsaki občini. So pa taki pasijonirani škodovalci in izrodki človeške družbe najraje ljudje, ki so hodili dalj časa po tujini in se vračajo domov prepojeni z vsakim drugim — samo ne s krščanskim duhom. Zlasti Amerika nam — semintja pravim — vrača ljudi — sicer z nekaj stotinami dolarjev v žepu, toda z neskončno praznoto v srcu, nemalokrat tudi v glavi; čuta ljubezni ali vsaj navidezne pravičnosti do bližnjega pa sploh nobene! — Tak primer hudobije in maščevanjaželjnosti — kaj naj rečem drugega —

sem videl na lastne oči v neki vasi v ljubljanski oblasti. Tam sta si navzkriž dva sosed, izmed katerih je pač — kot vselej in povsod v takih primerih — eden dober, drugi zloben. Puščam ob strani povod, zakaj je prišlo med njima do spora, ker gre sedaj le za posledice. Ugotavljam dejstvo v zgled, kako bi se ob četu krščanske ljubezni in pravičnosti ne smelo ravnati; zgled v svarilo drugim, ker ta ni osamljen.

Med hišama obeh sosedov je prostor, ki ni niti dvorišče, niti sadovnjak, niti vrt, marveč neobdelan kos zemlje, po katerem imajo pravico voziti tudi drugi sosedje. Res ima lastninsko pravico do tega zemljišča sosed, ki hoče drugemu na vsak način kolikor mogoče ne le nagajati, ampak mu škodovati na premoženju in zdravju. — Gre in kaj stori? — Misli si: ta svet med hišama spada meni, ti jo že zagodem; saj gre meja skoro tik pod tvojimi okni. Res je šel sosed, ki ne pozna zapovedi Večne Resnice: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe — in postavil ob vsej širini sosedove hiše visoke lesene planke in mu zaprl luč in zrak v veliko škodo zdravju, pa tudi imetju prebivalcev dotične hiše, ki jo lahko vlaga popolnoma uniči. — Da je nastala radi tega, ker eden izmed sosedov ne pozna božje zapovedi o ljubezni do bližnjega, tudi draga pravda, je ob sebi umljiva posledica stvari same.

Čemu le prepiri in pravde, ko se dá poravnati ves spor le z malo dobre volje. Seveda, čut krščanske pravičnosti je potreben pri tem. — Če tega ni, potem kajpada tudi volja ne more biti drugačna nego slaba. — Ko sem

videl dejanski stan na mestu samem, mi je naravnost sililo v pero, da opišem, kakšni bi ljudje — ne smeli biti! Ali naj bomo Slovenci res pravdarji iz hudobije in škodoželjnosti brez potrebe?

Frán Kristan, občinski revizor.

Zanemarjena skrb.

Kako ljubka je zgodba v svetem pismu o starem in mladem Tobiju. Posebno ljubka je v onem delu, ki pripoveduje, s koliko skrbjo in ljubeznijo je skrbni oče pripravljaval vse potrebno za potovanje svojega sina v tujino. Kako se je bal zanj, da bi se mu v tujini ne bi izgubil. Izprosil mu je od Boga spremljevalca angelja Rafaela, da je šel z njim, ga varoval na poti v tujino, na tujem in ga srečno pripeljal nazaj domov k četu. Obenem pa poskrbel tudi za očeta samega zdravit, da mu je ozdravil slepoto, da je bila sreča vrnitve popolna.

Ta mična zgodba iz sv. pisma vsebuje ves program krščanske skrbi za izseljenca, ves katoliški program, katerega mora imeti vsak katoliški narod za svoje izseljenca.

Stotisoč naših ljudi je zadnjih štiri-deset let odhitelo v tujino »s trebuhom za kruhom«. In razmerno jako veliko se jih izseljuje tudi še sedaj.

Je pač li domovina izvrševala svoje dolžnosti do svojih izseljencev? Je mislila na nje in poskrbela za nje, kakor je stari Tobija vse poskrbel za svojega sina?

Ne!

37

Nova dežela odkrita. Znakoplovec Byrd, ki je organiziral znanstveno ekspedicijo na južni tečaj, je odkril nove pokrajine, katere je proglasil za lastnino Združenih držav Amerike. Byrd je plul nad novimi pokrajinami z znakoplovom, nad večim onem in ledom. Nikdar še se ni nahajal v onih krajih kak drugi človek. S seboj je imel fotografski aparat, ki je natančno jemal slike novih pokrajin. Dvojno novo gorovje je bilo pri tem odkrito. Nova pokrajina znaša, kolikor je dosedaj znano, 40.000 kvadratnih milj, ali toliko kot meri ameriška država Ohio, toda kot se zahtuje v brezličnih potokih iz južnega tečaja, bo odkrita še nadaljna ogromna zemlja. Byrd je imenoval novo odkrito zemljo v počast svoje žene — Mary Byrd Land.

Koliko las imaš na glavi. Neki angleški zdravnik je našel, da ima človek od 90 do 140 tisoč las na glavi. Vendar je najtanjši las še vedno osemkrat debelejši od niti, ki jo prede sviloprejkca.

»Da, da, dobro voljo je že imela a s srcem je bila vedno pri denarju, proti koncu že celo. Sicer je bila dobra ženska, posebno zame. Gospod daj ji večni mir... Cerkev bo kljub temu dozidana.«

»Ti lahko govoriš, Jože; dolgo si bil odsoten in ne veš, kako slabo je s to stvarjo. V ljudeh ni več navdušenja. Vsakdo pravi: počakajmo malo, bo že kako šlo; toda res pomagati noče nihče. In vendar čutim sedaj zopet pogum, ker si se ti vrnil. Sedaj lahko pokažeš zvonove in jih bom obešili v zvonik. Mogoče bodo zvonovi vili navdušenje v ljudi.«

»Za zvonove je še prezgodaj. Preden bodo prišli zvonovi, mora biti vse drugo že gotovo,« je rekel stariček mehko, a vendar odločno.

»Toda Jože, zvonove potrebujemo sedaj,« se je razburil Marko, »moramo jih imeti, potrebujemo jih nujno, da bomo z njimi vzpodbodili ljudi. V cerkveni blagajni nimamo niti vinarja, in jaz ne morem nič več storiti...«

»Ti si že, h kak preveč storil,« mu je segel v besedo stariček; »saj vem, da je celo tvoje posestvo v nevarnosti. Toda ti boš dobil svoj denar nazaj in cerkev bo v kratkem času gotova, pa naj vsi ljudje zaprejo svoje denarnice.«

»Jože, kaj pa govoriš? Ali si pri pameti? Odkod naj dobimo denar?«

»Saj sem ti že rekel, da sem naložil grafu Salzburgu veliko pokoro. — Dobro. — Ker je storil krivico moji sestri tu v Zagorju, zato naj bo tudi tu poravnana, sem rekel grafu ter mu svetoval, naj pomaga Zagorju. Naša glavna zadeva sedaj je zidanje cerkve; ako nam bo pomagal sezidati novo cerkev, bo s tem storil bogudopadljivo delo. Grof je takoj soglašal s tem in je bil celo vesel, da bo na ta način lahko popravil svoj greh. — Poklical je notarja in daroval naši cerkvi trideset tisoč goldinarjev. Ta

vsota je naložena pri notarju v glavnem mestu in jo lahko vsak hip dvignemo. — Ako bo premalo, bo grof še dal.«

Marko od začudenja dolgo časa ni mogel izpregovoriti besedice. Čez nekaj časa je rekel tiho:

»Bogu čast in hvala!«

Nato sta šla skupaj proti Slivnikovi hiši, kjer so našli v sobi Marto in mladi par. Vsi trije so se prestrašili, ko so zagledali tako nenadoma Skobčevega Jožeta. Marta, nema dekla, se je zjokala ob pogledu nanj. Nato ji je sporočil starček nepričakovano vest o njenem očetu, o njegovem visokem rodu in o hrepenenju bolnega, starega moža po svojem edinem otroku. Sporočil ji je njegovo vročo prošnjo, naj pride čim prej k njemu. Ko je vse to slišala, je postala deklica, ki je bila že po naravi zelo občutljiva in globoko čuteča, tako razburjena, da so se vsi ustrašili. Najprej je pogledala okoli sebe z velikimi, začudenimi očmi, njeno lice je smrtno prebledelo, nato je začelo njeno telo trepetati, in končno je krčevito zaihtela. Popoldne pa je bila že bolj mirna in nenadoma se je njeno razpoloženje izpremenilo. — Zadovoljen, skoraj srečen smehljal je ležal na njenem obrazu in priganjala je Jožeta, naj čim prej odpotujeta. — In čez dva dni sta že odpotovala. Ob odhodu je povedala Marta z živahnimi kretnjami, da se bo kmalu vrnila. Marko ji je podal roko in rekel:

»Marta, hvala za vse dobre; ne pozabi na nas, četudi boš prišla v imenitno, visoko družbo.«

Deklica je pogledala mlademu možu globoko v oči, kot bi mu hotela videti v dušo in je močno vztrepetala; nato se je vrgla Tončki okoli vratu in krčevito zaihtela. A takoj jo je zopet spustila in planila ven, ne da bi se še enkrat ozrla. Jože ji je komaj sledil. Ob robu gozda je še enkrat pomahala z robcem in izginila.

Dokler smo bili pod Avstrijo, je bilo razumljivo, da se za slovenskega izseljenca ni storilo ničesar. Saj je vlada na Dunaju še rada videla, da smo se izseljevali iz krajev, in komaj je čakala, da jih naseli z Nemci. In da se za nas v tujini ni nič brigala, kajpada, saj je bila naša trda mačeha.

Toda tudi sedaj naš narod še ni storil za svoje izseljence še cele svoje dolžnosti. Tudi slovenski narod sedaj, ko je prost in bi lahko, še vedno nima smisla ne srca za izseljence. Zato se jih bo pa tudi sedaj še na tisoče izgubilo gumno, moralno in pa versko.

Če se pa v preteklosti ni ničesar storilo, naj se pa to veliko dobrodelno delo ne zanemarija tudi v prihodnosti?

Nikakor! Poživljen sv. Rafael ima zato gotovo prvo in najvažnejšo nalogo, da v vseh slojih vzbudi, zlasti v vseh vodilnih krogih, kakor tudi pri slovenskem časnikarstvu zanimanje in srce za to velevažno vprašanje našega narodnega obstanka in napredka. Združiti se moramo vsi, da bomo resno začeli proučevati to vprašanje, iskali sredstev in načinov, da storimo vse, da bodo tudi slovenski »krušni izgnanci« v tujini preskrbljeni in našli svojo »srečo«, katero so šli iskat.

Nikar se ne izgovarjamo z grdim Kajnovim izgovorom, češ, »Kaj nam mari? Sem li mar jaz varil svojega brata?« Saj vemo, da je bil božji odgovor na ta nebratski Kajnov izgovor tako usodepoln za Kajna.

Tudi ne vrzimo več v zagovor pomankanja čuta do izseljencev puhlice, češ »Kaj

pa gredo? Saj kmet potrebuje doma delavcev.« Ta puhlica bi nas ne izgovarjala, še manj opravičevala. Tudi bi nam ne bila v čast kot katoliškemu narodu, zlasti sedaj, ko imamo že toliko žalostnih izkušenj za seboj in se nam je toliko tisočev naših izseljencev izgubilo versko, moralno in pa gumno.

Izseljeništvu je tu in bo ostalo in ga ustaviti nikdar popolnoma ne bomo mogli več. Kakor drugi narodi se bo izseljeval tudi naš narod, dokler se doma ne zboljšajo razmere.

Kaj pa naj storimo za naše izseljence, da bomo storili svojo dolžnost do njih?

Knjiga Tobijeva nam daje cel program.

1. Proučimo to vprašanje naroda s srcem in razumom.

2. Poskrbimo za izseljenca, da bo odhajal izpred naših oči pripravljen za nevarnosti, ki nanj preže v tujini.

3. Skrbimo za njegovo varnost na poti, posebno pa skrbimo zanj v tujini.

4. Vse to bo pa doseglo zadnjo točko, da ohrani izseljenec ljubezen do domovine, zlasti do domačih in jim pomaga, in če le mogoče, da se vrne domov.

(Dalje prihodnjic.)

Najuspešnejše sredstvo za rezo domače živali je brezdrovno

MASTINA

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno kladne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.

Radio.

Program od 28. marca do 4. aprila 1929.

Vsak dan: 12.30 Reproducirana glasba, 18 Časovna napoved, 18.30 Stanje vode in borzna poročila, 22 Najnovejša vesi.

Četrtek, 28. marca: 17 Koncert Radio-orkestra, 18 Antologija slovenske lirike, 18.30 Samopomoč in združništvo, 19 Češčina, 19.30 Zgodovina Slovencev, 20 Cello-solo koncert (s. solofelist Avgust Müller), Vmesne točke poje gd. Dara Rohman pri klavirju g. dirigent Niko Stritof, 21 Arnold: Pj. lat, recitira g. Rogoz, član nar. gled. 21.15 Koncert trnovskega cerkvenega zbora. — Radio-orkester.

Petek, 29. marca: 17.30 I. N. R. L.: Zaduja večerja, izvajajo člani nar. gled. 18 I. Cankar: IV. postaja križevga pota, 18.30 Bachove in Händlove arije poje gospa Medvedova, članica kr. opere, 19.30 Cerkevna glasba, prenos iz franč. cerkve, 20 Haydn: Sedem besed Kristusovih, izvajajo kvartet na lok (člani kr. opere).

Sobota, 30. marca: 11 Koncert muzike Dravske divizije, 12 Časovna napoved, reproducirana glasba, 16 Vstajenje, prenos iz stolnice, Vmes Radio-orkester, 19 Srednje dalnatiško otočje. Prapagandno predavanje v nemškem, slovenskem in češkem jeziku, 20 Koncert Radio-orkestra, 22 Poročila in časovna napoved, 22.15 Sprehod po Evropi.

Nedelja, 31. marca: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10 Velikonočna skrivnost v literaturi, 10.30 Sege in običaji velikega tedna, 11 Koncert, 15 Laha glasba, 15.30 Humoriistično živlo, pisatelj Mičinski, 16 Velikonočne pesmi, poje šentpeterski cerkveni zbor, 20 Simfonični koncert kralj. opere, 22 Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek, 1. aprila: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.30 Predavanje iz kmetijstva, 11 Koncert, 15 Slovenska narodna glasba (2 trompeti s klavirjem, 15.30 Zabavno predavanje, 16 Pevski kvartet »Ljubljane«, 20 Vesela glasba (Radio-kvartet), 22 Poročila in časovna napoved.

Torek, 2. aprila: 17 Koncert Radio-orkestra, 17.15 Dnevne novice, 18 Sprehodi in izleti v ljubljanski okolici, 18.30 Zur Gegenstandtheorie der Persönlichkeit, Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vseuč. prof. dr. Veber, 19 Nemščina, 19.50

Martin odhod so v Slivnikovi hiši vsi bridko občutili. Tiha, prijazna in vljudna deklica se je vsem priljubila; ne samo otroci in Tončka, temveč tudi Peter in posli so žalovali za njo. Najbolj težko pa je bilo Marku. Odkar je Marta odšla, ni našel več miru. Vedno in povsod mu je nekaj manjkalo. Kot karkrat je prišel z dela domov, je pogledal v vse kote in le s težavo je uvidel, da deklice ni več tu. Večkrat je premišljeval o tem svojem duševnem razpoloženju in prišel do zaključka, da je to isto čustvo, kakor ga veže s sestro Tončko. Ako bi Tončka odšla, bi mu bilo prav tako težko kakor sedaj.

Minula sta dva meseca, ne da bi prišel kak glas od Marte in od Jožeta. Končno, začetkom jeseni je prišlo na Osojnikov naslov Martino pismo:

»Moji ljubi prijatelj! Gotovo ste že hudi, ker se toliko časa nisem oglasila. A nisem mogla pisati, dokler se nisem navadila novega življenja. Tudi se je zgodilo toliko čudnega, da nisem mogla prej pisati. Meni se godi sijajno in še bolj bi bila srečna, ako bi imela vas tu. Moj oče je tako dober in tako ljubezljiv, da ne morem povedati. Vedno me hoče imeti poleg sebe. Tudi jaz ga imam rada, zelo rada. Njegova bolezen se je zelo zboljšala in čez tri tedne bo lahko odpotoval v svoje domače mesto. Med potjo se bomo ustavili nekoliko v M..., odkoder bom lahko za hip prišla k vam, Torej kmalu na svidenje, ako Bog da! Stric Jože je tudi še tu in bo šel z nami. Še neko veliko, veliko novico imam, a te vam nočem pismeno sporočiti. Jo bom raje sama prinesla, ko bom prišla k vam. Lepo vas pozdravlja

Vaša ljubeča in hvaležna

Marta.

Pismo je vzbudilo mnogo veselja v Slivnikovi hiši in nestrpnost so pričakovali dekličinega prihoda.

Najbolj hrepenče je pričakoval Marko. Minuli so trije tedni in še četrti. Nato se je prikazal Skobčev Jože, a brez deklice. Poleg Martinih pozdravov je prinesel sporočilo, da se je grofovo stanje zelo poslabšalo in da je potovanje odgodeno za nedoločen čas. Slivnikovi so bili bolešno razočarani, ko so zvedeli to. Najhuje je bilo Osojniku, ki je globoko povetil glavo in ni rekel nobene besedice več. Tončka je obsula Jožeta z vprašanji o Marti. Starček je rekel, da se godi deklicje izvrstno, da je grof ves zaljubljen v deklico, sicer pa ne ve nič novega. Pri tem pa je nekoliko pomežiknil z očmi, tako da je človek lahko zdvomil ali govori resnico.

Pri Slivnikovih ni vedel razen Marka, Tončke in Petra nihče nič natančnega o Marti. Posli so mislili, da je v službi pri neki gospodi v glavnem mestu. Polagoma pa se jim je zdelo sumljivo, da je odpotovala nema dekla tako nenadoma s Skobčevim Jožetom in da ji je izkazoval Jože več kakor nežno skrb. Polagoma se je razširila po Zagorju govorica, da je Marta Jožetova hči. Ko je zvedel starček o tej govorici, je ježno pogledal, a ni ničesar ukrenil napram takim čenčam.

Tekom tedna je obiskal Skobčev Jože župnika v Podgorju, ki se je silno razveselil, da se je stariš sprivil z grofom in mu pripeljal njegovega otroka. Duhovnik je spremljal starčeka v Zagorje, ter se udeležil seje gradbenega odbora. Ker je prišla iz glavnega mesta že večja vsota denarja, so sklenili, naj se začne takoj z delom pri cerkvi. Osojnik je bil ves srečen, da so izginile zadnje ovire pri velikem podjetju ter je v svoji vnemi silil, da bi se delo čim bolj pospešilo. Hotel je, da bi bila blagoslovljena cerkev še to leto. Toda župnik je svaril:

»Le počasi in previdno. Z naglico škodujemo delu. Napraviti hočemo nekaj velikega in lepega, a

Moški ne smejo na glavni trg ne pri nas, ampak v Almeriji na Španskem. Vsem moškim je prepovedano ob jutranjih urah priti na tržišča. Če hoče kdo tja radi posebnega vzroka, mora dobiti dovoljenje, katero pa je veljavno samo za en dan. Guverner je izdal to odredbo vsled tega, da ne bi bile ženske nadlegovane ali pa okradene, za časa ko kupujejo domače potreščine.

Več ko 25.000 mrtvih otrok, zavitih v papir ali v žaklje, je bilo najdenih na cestah v Šungaju na Kitajskem v preteklem letu. Tako poroča uprava dobrodelnega pokopališča, ki je pokopala mrtvice. Revni starši enostavno vržejo mrtve otroke na cesto, kadar umrjejo, če nimajo denarja za pogreb. To je za stara navada na Kitajskem.

Za kaj je suh kruh dober. Oče je prigovarjal fantku: »Le jej suh kruh, boš imel rdeče ustnice!« — Fantek je gledal očeta, ki je imel rdeč nos in mu rekel: »Vi ste morali dosti suhega kruha vohati, ko imate tako rdeče nos!« Iz čarovniške knjige. Deni vžgalico na sred-

Nasle sosednje države. 20 Drama. Radio-orkester. 22.15 Sprehod po Evropi.

Sreda, 8. aprila: 17 Koncert Radio-orkestra. 17.15 Aktualnosti. 18.30 Pravičena ura. 19 Sbohrvaščina. 19.30 Prenos opere.

Edvard Gregorin:

Ptički iz Nazareta.

(Jesusova legenda.)

Skoki galilejsko deželo je šla cvetoča pomlad... Bilo je v tisti dobi, ko je dopolnil Jezus peto leto življenja in je rasel v milosti in modrosti pri Bogu in ljudeh.

Ta plavalasi deček je sedel med duhtetiimi rožami v vrtu pred hišico v Nazaretu, gnetel kepo ilovice, ter oblikoval iz nje ptičke. Ilovico je dobil pri nekem lončarju, katerega so vsi otroci iz Nazareta poznali, da je čemeran človek, ki ne da odgovora ne lepi besedi, ne prijaznemu pogledu; edino Tesarjevemu je dal, ko je mirno stal na pragu njegove delavnice in modro opazoval njegovo delo, toliko ilovice, da bi iz nje lahko napravil velik vrč.

Ne daleč od njega pa je čepel šestletni Amon, deček kuštravih las in ves raztrgan od neprestanih pretefov s paglavci; ta čas slučajno ni dražil nikogar in je istotako kakor Tesarjev obdeloval ilovico, ki mu jo je on dobroživno odstopil. Lončarju pa si ta razposajenec ni upal pred oči; megal mu je namreč kamenje na njegove izdelke, zato ga je lončar, če ga je le videl, napodil s palico.

Ko sta dodelala svoje živalce, sta jih nastavila po mehki travi v polkrogu pred

seboj in jih ogledovala. Že na prvi pogled se je videl razloček med izdelki obeh dečkov; Amonovi ptički so bili površno zgneteni in njih telesca čokato oblikovana; kar izpod obrvi je pogledoval Amon na Tesarjevega, ker so bili njegovi ptički tako drobni, nežni in pravilni, kakor oljčni listi ob cesti v Jeruzalem.

Cim več ptičkov je naredil, tem srečnejši je bil Jezus; eden se mu je zdel boljši od drugega in z veliko ljubeznijo jih je opazoval: Stesal jim bo utico, peli bodo jutranji pozdrav in gnezdili v košatih palmah krog hiše...

Po solnčni poti, ki je vodila mimo vrta je medtem prišel mož, upognjen pod težkim mehkom, napolnjenim z vodo; takoj za njim pa je stopal poleg osliča, ki je bil obložen z pletenimi vrečami žita, sejavaec, namenjen v mlin. Ko sta ga zagledala, jima je zastal korak; položila sta roko na zlatokodrasto glavo in povprašala po njegovih ptičkih. Jezus jima je pripovedoval, da jim bo dal imena in da bodo znali peti. Vsi ti mali ptički, da bodo poleteli nekoč v daljine tuje dežele in da bodo prepevali skrivnosti, ki jih samo on razume. Razlagal jima je tako, da sta popotnika pozabila na svojo pot in ga poslušala...

Obrnila sta se pa tudi na Amona in se zanimala za njegove ptičke; toda ta ni vedel povedati ničesar in je uporno molčal.

Moža pa sta darovala od svojega tovara za neme klunčke — jamico vode in perišče žita, ter odšla dalje...

Nagibal se je dan in zlato kolo se je privalilo že nad obronke gora. Rožnato-

rdeča luč večernega solnca je izžarevala čudovite barve po vsej okolici. Najlepše pa je odsevala ta božja svetloba v srebrno čistem potočku, ki je žuborel preko vrta, kjer je Jezus tako rad posedal in poslušal pesem drobnih valov.

Umil si je roke in si domislil, da bi pobarval svoje ilovnate ptičke s temi bisernimi barvami, ki se prelivajo po strugi potočka... Zajel je v posodo vode, kakor barvo v slikarsko skodelico, naredil iz trave čopič, ter začel barvati svoje ilovnate ptičke... In glej, vseh teh ptičkov se je prišla barva od glave do nog!

Amon, ki je med tem prišel k njemu, je vzkliknil od začudenja, ko je videl, da barva Jezus svoje ptičke s svetlobo zahajajočega solnca, ki jo je zajel v potoku. Brž je tudi on pomočil svoje roke v vodo, da bi ulovil nebeske barve, toda svetloba se mu ni dala ujeti.

»Počakaj, Amon« — mu je rekel Jezus, »jaz pridem in pobarvam tvoje ptičke.«

»Ne maram« — je zagodrnjal Amon, »ti moje kar pusti pri miru«; zgubančil je čelo, grdo pogledal in pomandral jezen svoje izdelke, da je ostala samo še kepa.

Nato je pristopil k Jezusu, ki je božal svoje ptičke, ki so se izpreminjali kakor pisani metulji na cvetni livadi, jih nekaj časa nevoščljivo opazoval, nato pa je vzdignil nogo in pohodil prvega. Brž ko je videl, da je pokončal malega ptička, se je glasno zarežal in že vzdignil nogo, da bi poteptal drugega.

»Amon« — je zaklical Jezus, »kaj mi delaš? Ali ne veš, da jih boli in da radi

38

Prst na noht...Potem deni prvi in tretji prst na vsako stran vzgali- ce na konec in skušaj če moreš zlomiti vzgali- co. Sedelovati in po- magati ne smeš z nobe- nim drugim prstom in tudi paziti moreš, da vzgali- ca se ne pomak- ne z nohta na kožo na srednjem prstu. Biti mora vedno na nohtu. Tudi če si tako močan, da železo lomiš, vzgali- ce na ta način ne boš.

V boju z alkoholom. Poslanska zbornica ame- riške države Ohio je ssvojila Rossovo zakon- sko predlogo, ki določa visoko zaporno kazen za osebe, ki bi prodajale ali pa tudi zastoj dale opojno pijačo kake nedoletni osebi nad 21. letom starosti. Kazen, ki je določena v predlogi je sledeča: Od enega do pet let zapora v državni jetnišnici ali pa globa od 60 do 300 tisoč dinarjev ali pa oboje. Predlog dobesed- no določa, da se sme mladoletni osebi prodati ali dati opojno pija- čo edino na podlagi zdravniškega recepta. Vsak drug slučaj pred- stavlja kršitev zakona in je kot tak kazniv.

to potrebuje časa. Ako bomo zelo priganjali slikarje, podobarje, pasarje itd., bodo slabo naredili svoje delo. Poleg tega moramo nanovo ustanoviti župnijo. Vzel bom sedaj stvar v roke in jo čim bolj pospešil. Toda uradno poslovanje je počasno, in gospodje se nočejo pretegniti. Ako bo šlo vse po sreči, boste čez eno leto imeli v Zagorju svojega župnika, prej gotovo ne. Po mojem mnenju pa bodo imeli ljudje dvojno veselje, ako bo pri blagoslovljenju cerkve že domači župnik poleg.

Po kratkem pregovaranju so se pridružili od- borniki gradbenega odbora župnikovemu mnenju. Sklenili so, da se ne bodo pre nagli, a vendar vzeli delo krepko v roke. — In stavbišče je zopet oživelo. Zidarji, mizarji, kleparji, slikarji itd. so se urno sukali in delo je vidno napredovalo.

O Vseh svetih je bila cerkev skoraj izgotovljena. Bila je okrašena in lepo pobeljena, imela je vra'a in okna in na vrhu zvonika se je bleščal bakren pe- telin. V notranjščini so stali že vsi trije oltarji, priž- nica in klopi. Manjkali so samo še zvonovi in orglje; tudi stene so bile napol poslikane. Od vseh strani so prihajali ljudje in občudovali stavbo. Najbolj se je je veselil Osojnik. Ure in ure jo je ogledoval odzunaj in odznotraj ter se je ni mogel nagledati.

Ko je nastopila zima, so prenehali z delom. In pred Osojnikovo dušo se je pojavila sedaj zopet jasno podoba neme deklice, ki je prej v času neprestanega dela nekoliko obledela. Marta je večkrat pisala, a vedno le par vrstic, s katerimi se je opravičevala, ker tako dolgo ne more priti. Osojnika je mučila mi- sel, da je postala deklica vsled bivanja v odlični družbi ponosna in da ne bo hotela več občevati s svojimi nekdanjimi kmečkimi prijatelji. Toda kaj mu mar ta nema deklica? V bistvu mu je vendar tuja. Ali jo bo še kdaj videl ali ne, to mu mora biti vendar

vseeno. Ta misel pa ga je mučila še bolj kakor prva.

Tedaj pa je prišlo o božiču nepričakovano nadvse ljubeznivo Martino pismo in mal zavitek. Pismo je vsebovalo mnogo toplih, lubečih besed za vse v hiši, predvsem za Tončko in Marka, zavojček pa je vseboval krasno sliko, ki ni predstavljala nikogar drugega kakor nemo deklico samo. — Oče ni preje odnehal, je pisala, dokler nisem dovolila, da me je neki slikar naslikal. Napravil je tri slike: eno za očeta, drugo za moje najljubše prijatelje in tretjo za strica Jože'a. Sprejmejo naj sliko kot spomin; mogoče bo prišla kmalu sama in tedaj bodo lahko ugotovili, ali je slika dobra.

Pismo so brali samo Marko, Tončka in Peter; slika pa so smeli vsi pogledati. Predstavljala je Marto na ančno tako kot so jo videli pred pol leta, le bolj živa, sveža in odlična je bila deklica tu na platnu. Imela je gosposko, moderno obleko, uhane v ušesih ter verižico okoli vratu. Slika je romala iz roke v roko in vsakdo je vzkliknil: »Kako je lepa!« — »Tako imenitna!« — »Tako gosposka!« — Ko je minulo prvo presenečenje, so obesili sliko na steno. Slivnikovi posli so zopet vse mogoče domnevali; a vendar niso mogli priti do jasnosti. V Zagorju pa so se množile govorice o nemi deklici.

Globok vtis je napravila slika na Osojnika. Ka- kor v sanjah je hodil okoli, govoril še manj kakor prej. In kadar ni bilo nikogar, je šel tiho v sobo in zrl na očarljivo sliko. Izraz obraza mu je ugajal, toda kinč in gosposka obleka ga je mučila. Ko jo je gledal, je polglasno mrmral:

»Ne, ne, za vedno je za nas izgubljena. Ne spada več k nam, pregosposka, preimenitna je in se nas bo sramovala, ako bo še prišla. Tega ne bi pričakoval od nedolžne deklice. — Toda, ako bo tudi ona izpremenila svojo barvo, ne bom veroval v nobeno

živijo? Toda Amon se je nagajivo smejal in uničeval že tretjeja.

Zalostno je vztrepetal srcece in solze so zalesketale kakor biseri v Jezusovih modrih očeh. Zaploskal je hitro z rokama, pihnil v ptičke in vkliknil: »Ptički moji, zletite, zletite!»

In glej, ptički so zafrfotali s svojimi perutmi in se dvignili kvišku!...

Leteli so visoko pod večerno nebo in ko so se vračali, so posedli in se poskrili v vrhu palme, ki je stala poleg hiše. In vsi veseli so odpirali ključke in žgoleti; izza debela pa je prav poredno pokukavala boječa glavica: ku—ku!

In ko sta bila galilejska popotnika že daleč, sta opazila, da je težki meh poln vina in pletene vreče polne moke. Ozrla sta se nazaj na Nazaret in bilo jima je jasno.

Ko je bil Aman uverjen, da so ptički na Jezusovo besedo res zaživeli, je zajokal, mu padel pred noge in poljubil rob njegove suknjice.

Marija, mati Jezusova pa, ki je sedela na pragu hišice, tkala in ju opazovala, je stopila do Amona, ga ljubeznivo dvignila in mu rekla:

»Mladi zemljan, pojdi v miru, saj nisi vedel, kaj delaš. Moj sin barva s solčnimi žarki in mrtvo ilovico obuja v življenje.«

Kuharico večšo kuhanja v večjih količinah, vajeno vseh kuhinjskih opravil, staro 30—40 let, sprejme v stalno službo. Kmetijska šola na Grmu. Plača po zmoglosti od 300 do 500 Din mesečno. — Oglasiti se e pismeno ali osebno pri ravnateljstvu Kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto.

žensko več, razen v svojo sestro. — Da, da, take kot je Tončka, je ni. Tončka tega ne bi storila, mnogo bolj ponižna bi bila. — Obraz ima sicer tak kakor Tončka, prav tako dober in iskren, a lepša je, mnogo lepša.

Skušal se je potolažiti z misljo:

»Grofovski otrok je in grof je pač hotel, naj stori tako.«

Slika je spremljala Osojnika na vseh njegovih potih. Ubogi mož je zopet izgubil svoj dušni mir.

XVI.

Zopet je prišla Velika nedelja. Bil je tih, prijeten večer. Osojnik in Skobčev Jože sta šla počasi od Jesenovčeve hiše v večerni gozd. Nista mnogo govorila. Zdelo se je, kakor da bi bila oba očarana od lepote narave in bi ju zavilo vase svečano razpoloženje velikega praznika.

»Ali si že slišal,« je rekel čez nekaj časa Marko, »da je ustanovljena župnija v Zagorju in da je služba že razpisana?«

»Da,« je odgovoril kratko starec.

In zopet sta molčala. Nato je starec zavzdihnil in polglasno rekel:

»Prav je, da se bliža h koncu to veliko delo. Zadnja zima me je zelo izdelala in često sem se bal, da ne bom dočakal veselega dne, ko bo prišel naš Gospod v Zagorje in bodo doneli zvonovi z zvonika.«

»Ali je sedaj že čas,« se je razvnel Osojnik, »da nam boš pokazal zvonove?«

Temen oblak je legel na starčkov obraz, zopet je globoko zavzdihnil in nato zastokal:

»Molči, ne vprašaj me! Ako moram odgovarjati na vprašanje, se zdim podoben šolarčku, ubogemu grešniku pred sodnikom... Hudo je, zelo hudo, ako

Parna pekarna IVAN JAKIN

želi vsem svojim odjemalcem

Veselo Velikonoč!

Obnem javljam, da sprejemam v peko vsakovrstno pecivo, potice i. t. d.

IVAN JAKIN, Stožice 78

Isredna ponudba v svrhu razširjenja trgovine. Za mokri letni čas se priporoča nabava

kožnate peierine za dež

težka samo 110 gr; imit. ribja koža, izborna obvaruje pred mokroto. Se nosi udobno v žepu, zganjena v obliki notesa. Trpežna in nepremočna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi otroke) v dežju in snegu, pri izletih in sportu. Reklamna cena s posebno kapuco in škatljo je 70 Din franko zairinjeno. Pošilja po povzetju

Ant. Maršik, eksport, Praga XII.
Londýská 57.

Ako ne ugaja, zaměna zamena. — Naslov prosimo zelo razločno.

Nudimo fižol:

koks, vokine (ribničan) in mandalon. — FRANC GORJANC & CO. — KRANJ.

Francoska linija - French Line

Cie. Cie. Transatlantique

Za Severno Ameriko in Kanado.

Havre — Newyork samo 5 1/2 dni čez morje.

V Južno Ameriko Argentino, Chile, Uruguay

vsak teden iz Havre Bordeaux in Marilije Cie. Chargeur Réunis Sud-Atlantique. Transports Maritimes. Izvrstna brana, izborna postrežba, vino brezplačno.

Vsa pojavnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana Kolodvorska ulica 35

Sack'ove pluge in njih dele

kultivatorje, okopulni-ke, brane itd.

dobavlja hitro in zelo ugodno — tudi na obroke. —

FERDO SMOLA,

Sv. Jurij ob južni želi (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo).

nosi človek skrivnost v svojem srcu. In vendar mislim, da ti jo danes najlaže odkrijem.

»Jože, svoje skrivnosti lahko obdržiš zase, ali pa se razkriješ spovedniku; povej le to, kje so zvonovi, vse drugo mi ni nič mar,« mu je prigovarjal Marko.

»Zvonov ni več tu, — starih zvonov ni več,« je z žalostnim glasom rekel Jože; »govorica o zvonovih je bajka, prevara.«

»Kaj? Zvonov ni tu? Kam so izginili? Saj si nekoč sam rekel, da so zvonovi tu. Kaj pa je zvonilo vedno v Črni steni?« je vpil Osojnik v vročinem razburjenju.

»Človek, ti me boš spravil v obup,« se je jezil starec; »molči in poslušaj... Povedal ti bom vse povrsti kakor se je zgodilo.«

Velikonočna prodaja

Raznovrstni štoli, svile in drugi blagovi. Narejene obleke, bluze, predpasniki in perilo, nogavice, kravate, šerpe, rute, žepni robci itd., pri Mariji Rogelji, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26.

Slabi zobje

skvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprna. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj alonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnihlobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.— Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvajalca in zastopstvo za Jugoslavijo: Trzinice Zlatovca, Maribor. 57

Turški princ gode po kavarnah. V Budimpešti živi menda v velikem pomanjkanju turški princ Abdul Kadir, sin nekdanjega sultana Abdul Hamida. Je prislil za dovoljenje, da bi smel nastopiti po kavarnah in si tako zaslužiti vsakdanji kruh.

Čudni učinek valutne razlike. Državi Kolumbija in Venezuela imate vsaka svoj dolar kot denarno enoto. Doslej je imel ta dolar v obeh republikah isto vrednost. Kar naenkrat se pa Kolumbija premislila in njena vlada določila, da velja na kolumbijskem ozemlju venezuelski dolar samo 90 centov. Seveda je na ta izzivalni ukrep takoj odgovorila Venezuela ter takisto omejila veljavnost kolumbijskega dolarja v Venezueli na 90 centov.

Dva nesrečna Italijana. Dva Tržačana, Pepo in Pepino, sedita v gostilni ter se pomenkujeta. »Či-ješ, Pepino, jaz sem pogljal večerj deset Kranjcev v beg,« reče Pepo. — »Bravo, bravo,« se razveseli Pepino, »kako pa si to napravil?« — »Enostavno! Bežal sem, pa so še oni bežali — za mo noj...«

Edino najbolj

Šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v vezenju brezplačno.
ueVteča a garancija.

Klobuke

v najrazličnejših najnovjših barvah in oblikah v
bogati izbiri nudi

Jos. Pok nasl. M. Bogataj, klobučar
Ljubljana, St. ri trg 14.

Sprejemajo se popravila. C-ne nizke.

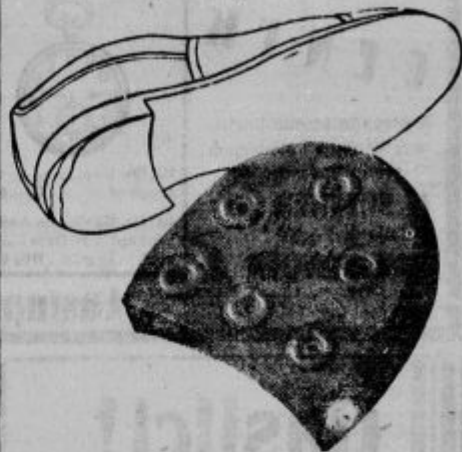
V vsako hišo „Domoljuba“ i

Odločite sami

pri prihodnjem

popravlilu čevljev!

Ne usnjeno peto

temveč samo „PALMA“ peto!

Razlogi: Prihranek in zdravje.
To je razum in napredek.

Krojašk. pomočnika

sprejem takoj. Jožef
J. ar, Senično b pošta
Križe na Gorenjskem.

Gaspi in mlatilico

prodam. J. Pe ar, Zt.
Gamel ne 4, p. St. Vid
na Ljubljano.

Dom: čo deteljo

v mi-
šičev-
ju prodam Ivan Zabjek
Zapu e St. Vid n. Lj.

Mizarskega valenca

sprejem takoj. Hrana
in stanovanje v hiši.
- A. Svetel, strojno mi-
zarstvo, Srednja vas. p.
Sentur pri Kr. n u.

Z dobri harmoniki

(Lubec. vi) 4 in 5 vrstni,
ceno naprotaj. Arzen-
ek 1. Za Bež gradom
5, me toa h. sa.

Vajenca za kova-ko

obit sprejme
t. koj - Fr. ne Avman,
Vir, p. Dob pri Dom-
žalah

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.

Kleparskega valenca

sprejem. Glejte o-
skrbe po ogovoru.
Anton L. vrif, Moste 43
pri Ljubljani.

**Prodajalce posnemal-
nikov**

išče velika šved-
ska tovarna v
vsakem kraju proti do-
bri plači. Naslove spre-
jema TEHNA družba,
Ljubljana. Mestni trg 25

Iščem h. apca

o 118 do
22 let
starega, poštenih star-
šev, za kmečka dela v
bližino Ljubljane. Nas-
lov v upravi Domol-
ljuba pod št. ev. 2898.

Repa

stadska in 2 psa
Dobesmana ceno
na rodat. Student-iv-
ska ulica 9 Ljubljana.

Vajenca za sedlar. in

ličarsko obrt,
13letnega, z vsa oskr-
bo sprejem Fr. Wisjan
Kol-dvor ka ulca 25,
Ljubljana.

Rovaškega vajenca

poštenih staršev sprej-
m. m. Vsa oskrba v
hiši. Franc Kuhar, p.
Dol pri Ljubljani.

Vajenca za sedlarstvo

obrt od po-
štenih staršev s prej-
mem t. koj. Naslov: Ma-
tij Martin, sedlarski
majster, M. rne. Dolenj.

Kovaškega valenca

poštenih staršev z vsa
oskrbo sprejem
t. koj. - Jernej Pirnat,
J. rše p. Domžale.

Prodajalke špecerije

in manu-
akture želi službe tu-
koj. Naslov v upravi
Domoljuba št. ev. 2896.

Čevljarski pomočnik

in vajence sprejmete.
Pomočnik na linejski
čela, tudi šivna. -
Stalno mesto. - Hrana
in stanovanje v hiši. -
Vajence dobrih star-
šev - pouk brezplačno.
Naslov v upravi pod
št. ev. „Čevljarstvo“ št.
3012.

Kiapec

vajeni konj, po-
šten in priden
se spre me t. koj. Po-
nudbe na Ivan Savnik,
Kranj.

Vajenca od poštenih

staršev v rej-
govino z mešanim bla-
gom štem. Naslov pove
uprava Domoljuba pod
št. 2931.

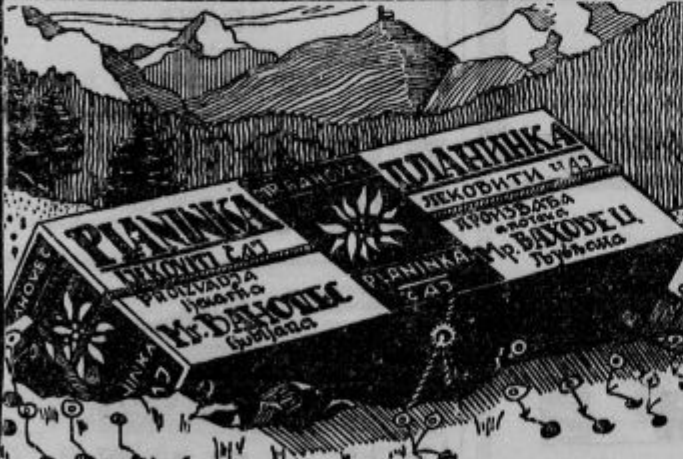
Enodružinska hiša

z nekaj zemljišča, na-
prodat. Naslov v upravi
Domoljuba št. 30 3.

ALFA
posnemalnik
olje pinje
dobite

SV. PETRA, CEJTA 60. SV. PETRA NAJIP 30

in namen je najbolje prirodno zdravljenje a „**Planinka**“ zdravilnim čajem, ki je sestavljen
najve iz najboljših p antinskih zdravilnih rastlin. Dolgotrajna in uspešna potrjuje, da je „**Ple-
ninka**“ zdrvilni čaj, ki vsebuje preiskevano dobro zdravilno sestavino **najboljši** in edini
regulator za čiščenje in obravnavanje krvi. „**Planinka**“ zdravilni čaj učinkuje bolezenske
kali. Čisti kri in povzroča da lahko in pravilno kroži ter tako popravlja ves telesni ustroj.
in 6-12 tedensko zdravljenje s „**Dianinko**“ zdravilnim pomladenskim čajem deluje izredno in
posicer brez sirupa pri vseh sledečih bole nih: pri slabi želodčni prebavi; in telesnem zaprjuju.
časnem delovanju črev in napenjanju ometici in gorečici, obo enju mokračne kislino in heme-
roidih, pri slabosti in odebilitvi arca, obolenju jeter, razdržitljivosti in živčnih boleznih. „**P/aninka**“
zdrvilni čaj poboljšuje tek in deluje izredno dobro pri pospenjenju žil in zasluženju pljuč.

Zahtevajte v lekarnah samo p. avi „**Planinka**“ zdravilni čaj, ki se prodaja le v zaprtih izvornih
plombiranih zavojčkih po Din 20- in z napisom proizvajalca

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg

**Pomladno
zdravljenje**

Nastopila je pr mlad
in že so se začeli o-
pirati popki. Zdej je
čas, da misli mo na
zdravje, kajti kakor sok
v r stlini, tako kroži
zdej tudi kri v telesu
močneje, kar rodi lahko
težke posledice. Zeto
moramo očistiti telo
nabrnih in zanj kvar-
nih snovi.

Dovajati mu mora-
mo ovnih in oživlja-
jočih sokov, da postane
odporno in zdravo. V
čajem, ki je sestavljen
iz sestavljen
čajem, ki je sestavljen

Priporočamo Vam Puch kolesa

ki so vedno najboljša!
Dobe se po solidni ceni,
tudi na obroke le pri trvdki

Ign. Vok, Ljubljana-Novomesto

TVORNICA KEM. IN OIL. BARV LAKOV, FIRNEŽA IN STERKALISA
DRUŠBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI
TERPENTIN
STROJNO OIL
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO OIL
GOCI
FIRNEZ
OLSKÉ BARVE
LUBE BARVE
BASTINE OILNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLETRGOVINA
SCHNEIDER EVEROVSEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

4

PREŠERNOVA
ulica
poleg frančiškanske
cerkve

Tovarna ur

H. Suttner

Ljubljana I.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

4

PREŠERNOVA
ulica
poleg frančiškanske
cerkve

CENIK

Zahtevajte bogato ilustrovani cenik s koledarjem, gratis in franco od

H. SUTTNER
Ljubljana I
PREŠERNOVA
ulica **4**

OPINO	IKO	AXO
		
Br. 100. Kovinasta Anker-Roskopf Din 49 ⁰⁰	Br. 105. Budilka okroglo oblike, 16 cm visoka, s prvovrstnim Anker-strojnim Din 64 ²⁰	Br. 8701. S enaka ura z nedežnim prvovrstno kva litate Din 151 ⁻
Br. 111. Kovinasta Anker-Roskopf z radium številkam in kazalec . Din 69 ²⁰	Br. 106. Iste z radium številkami in kazalec D 84 ⁻	Br. 8700. Stenska ura pločevinasta, okroglo oblike, osrednjevna, prvovrstne kvalitete Din 182 ⁻

Br. 7001. Am. double kreolé Din 13⁻

Br. 7005. Isto, trovratno D n 33⁰⁰

Br. 7101. 14 karatne zlato kreolé D 60⁻

Br. 7105. Isto trovratno D n 116⁻

Kupujte samo kina srebro jedino orodje z znamko WMF

To-aratiška garancija 50 let

H. SUTTNER
Ljubljana I
PREŠERNOVA
ulica **4**

Lasna protokolirana tovarna ur v Švici

Gasilci!

Motorne brizgalne

prenosne za 400 in 600 litrov in večje za 1000 litrov vode na dveh kolesih dobavlja najugodnejše tvrdka

Lampret in drug, d. z o. z.
Ljubljana, Dunajska c. 22.

Zahtevajte poučbe!

Priporočam vsakovrst. usnie

posebno močno za delavne in boljše vrste čevljev ter vse ostale predmete za izdelovanje čevljev in tudi že **IZDELANE ČEVLJE**, posebno močne delavne in boljše vrste, domačega izdelka. Sprejem tudi v popravilo vse vrste gumijastih čevljev.

Ivan Jamar, Bled, Martinova cesta 23.

Chinoferrin

železnato kina-vino je izborno, zdravniško priporočeno zdravilo proti slabokrvnosti, bledici, želodčnim boleznim in mrzlici. Krepi telo in se toplo priporoča vsem, ki so potrebni okrepčila po težkih in dolgotrajnih boleznih. Varujte se ponarejenih izdelkov in zahtevajte v vseh lekarnah edino le **CHINOFERRIN-KLEŠČIČ**. — Proizvaja ga: **Mr. Mirko Kleščič, lekarnar, Samobor pri Zagrebu.**

Umetna gnojila

ima stalno na zalogi

Gospodarsko društvo na Vrhniki

Po'eg tega semenski oves, najboljša poljska in vrtna semena. Specerijsko in drugo blago. Točna in solidna postrežba.

Ceneno češko perje!

1 kg sivoga opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljša vrsta 275 Din.

ošiljatve carine prosto, proti povzetu, Vzorec zastoj. Biogo se tudi zameje. (Zahtevajte, če vzame nazaj). — Naročila samo na **BENEDIKT SACHSEL**, Lobež št. 13, kod Pizna, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Priznana največja in najcenejša izbira **moških in otroških klobukov, cep.c. perila, kравat, nogavc** lastnega izdelka i. t. d. pri

ANTON ADAMIČ-U

KRANJ

Istotam velika izbira vseh vrst predmetov za birmo.

Ribiči!

Čas je, da se opremite za ribolov, kar Vam nudi bogata izbira

F. K. KAISER, puškar - Ljubljana, Kongres. trg 9.

Močne mišice, zdravi živci, dnevno redno negovanje telesa

so najboljša obramba proti bolezni. Zato so že naši dedje in pradedje imeli vedno v hiši in s priznanim uspehom dnevno uporabljali preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum: **Fellerjev prijetno dišeči „Elsafuid“**

Vporabljan na zunan in znotraj, brani Fellerjev „Elsafuid“ prehlajenja in okuženja, ker je tudi razkuževalno sredstvo in neguje roke, obraz, zobe, usta in dihalna in je radi tega zanesljiv tudi pri infuzionih in hripi. Pomešan z vodo se rabi za grgranje, odstranjuje vzrok kašlja in hripavosti. Proti bolečinam ran in na potovanju deluje brzo in ugodno.

Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poizkusna stekleničica za 25 Din. Po pošti stane vsaj en zabol, kateri vsebuje 9 poizkusnih, 6 dvojnih ali 2 veliki špenjalni steklenici, samo 62 Din. Trije taki zaboji samo 180 Din, vse že z vračunano poštnino. Naročila naslovite točno na **Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja Elantrg št. 16, Hrvatska.**

Kot zanesljivo sredstvo za želodec in čreva naročite obenem Fellerjevo blago delujoče **Elsa-kroglice**, 6 škatelj 12 Din.

Veliki ilustrovani CENIK

dobite zastoj. Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Langer MARIBOR Stev. 107-B

Violine od Din 95⁻, Ročne harmonike od Din 85⁻, Tamburice od Din 98⁻, Gramofoni od Din 345⁻ dalje.